EKİM

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı

Sayı: 287, Şubat 2013

Çalışma tarzında köklü bir değişim ihtiyacı

Öncelikli yüklenme alanı: Darlığı kırmak!

Parti uzun bir dönemdir gelişmesini zora sokan sorun alanlarına dönük yoğun bir yüklenme içerisindedir. Özellikle III. Kongre'den bu yana, sınıf-kitle çalışmasında mesafe almamızı güçleştiren tüm örgütsel ve politik yetersizlikler, zaaflar ve zayıflıklar çok yönlü bir mücadelenin konusudur. Son olarak IV. Kongre partinin gelişme süreçlerine ilişkin toplu bir değerlendirme yapmış, bu çerçevede önümüzdeki dönemde yüklenilmesi gereken temel zayıflık alanları net bir biçimde ortaya koymuştur.

Yaratıcı ve etkin bir sınıf-kitle çalışması üzerinden "darlığı kırmak" sorunu, kongrenin en temel belirlemelerinden biri, hatta birincisidir. Bu sorun hem "yeni tarihsel dönem"in ihtiyaçları, hem de partinin gelişme süreçleri açısından apayrı bir önem kazanmış bulunmaktadır.

Özellikle son yıllarda partinin uğraştığı tüm sorunlar, sınıf hareketini devrimcileştirme çabasını her bakımdan geliştirip güçlendirmek içindir. Kadro sorunu, bunun bir boyutu olarak ideolojik-teorik eğitim ve donanım; devrimci örgütün inşası ve sağlamlaştırılması, bununla bağlantılı olarak güvenlik sorunları; politik önderliğe dayalı çalışma tarzının hayata geçirilmesi, bu çerçevede yayın cephesine müdahale vb., tümü de bu aynı hedefe dönüktür.

Partinin yaşadığı "darlığı kırma"nın ancak verimli, yaratıcı, inisiyatifli, sistemli ve hedefli bir sınıf-kitle çalışmasıyla başarılabileceği konusunda elbette saflarımızla yeterli bir açıklık vardır. Sınıf çalışmasının sorunları son yıllarda MK toplantılarında, parti kongrelerinde ve parti okullarında tartışılan en temel gündemlerden biridir. Sorun her vesileyle çok yönlü olarak ele alınmakta, zaaflar ve zayıflıklar açıklıkla tanımlanmaktadır. Fakat pratikteki tüm çabalara ve zorlamalara rağmen partinin dayanmış bulunduğu eşik bir türlü aşılamamaktadır.

Kuşkusuz hep ileriye doğru bir mesafe alınmış, deneyim ve birikim planında anlamlı bir gelişme yaşanmıştır. Fakat tanımlanan hedefler üzerinden bunun yetersizliği ortadadır. Bu "yetersizlik" gelinen yerde partiyi fazlasıyla zorlamakta, aşılamadığı koşullarda gelişme süreçlerini zaafa uğratma tehlikesi ile yüzyüze bırakmaktadır.

Parti olarak her zaman nesnel güçlükler konusunda bir açıklık taşıdığımız içindir ki, hiçbir zaman dayanaksız hayallere kapılmadık, kolay başarı beklentileriyle hareket etmedik. Öznel zayıflıklarımızı ortaya koymak planında da bir zayıflıktan sözedilemez. Tersine, tüm tartışma ve değerlendirmelerde bunlara hep işaret edilmekte, partiye sunulan raporlarda da

bunlar açıklıkla ortaya konulmaktadır.

Fakat bu kendi başına sorunları aşmak için yeterli değildir. Zira zayıflıklar tespit edilip nedenleri ortaya konulmakta, yani daha çok bir durum tespiti yapılmaktadır. Oysa asıl önemli olan, zayıflıklarımızın nedenlerine açıklık getirmenin ötesine geçebilmek, bunları pratikte nasıl aşabileceğimiz üzerinde yoğunlaşmak ve sorunları bizzat pratik içinde çözmektir.

Nesnel koşulların oluşturduğu çok yönlü güçlükleri görmezden gelmemeli, fakat gelinen yerde bizi darlığa mahkum eden zayıflıklarımıza daha güçlü bir yüklenmeyi de başarabilmeliyiz. Uzun bir dönemdir yürüttüğümüz tartışmalar üzerinden ulaştığımız açıklıklara ve çok yönlü müdahale çabalarına rağmen sınıf-kitle çalışmasında sonuç alıcı bir mesafeyi almakta neden hala zorlandığımızı ciddi bir sorgulamanın konusu yapabilmeliyiz.

Sorunların ele alınışında yöntemsel bakışın önemi

Zayıflıkları ve zorlanma alanlarını tespit etmek önemlidir fakat sorunların çözümü için kendi başına yeterli değildir. Sorunlar yöntemsel bir bakışla ele alınamadığında, tek tek zaaf, zayıflık ve yetersizlikler üzerinden açıklanmaya çalışılır ve bunlar aşıldığı ölçüde hedeflenen mesafenin alınabileceği yanılsaması, temel sorun alanını/yüklenilmesi gereken esas halkayı saptamayı, dolayısıyla sorunun çözümünü zora sokar.

Öncelikle genelde bilinen temel önemde şu noktayı bir kez daha hatırlatalım: Örgütsel-siyasal faaliyette karşımıza çıkan sorunlar, yetersizlikler ve zayıflıklar kendi dar sınırları içinde müdahalelerle çözülemez. Örneğin, devrimci bir parti için kadro sorununun kendi içinde bir çözümü yoktur ve bunun neden böyle olduğu da az çok bilinir. Bugün sınıf-kitle çalışmasında yaşadığımız zorlanmada kadrosal planda yaşadığımız sorunlar temel önemde bir rol oynamakta, deneyimli ve birikimli yeterli sayıda kadrodan yoksunluk, sonuç alıcı bir faaliyeti örgütlemeyi zora sokan temel bir güçlük alanı olarak karşımıza çıkmaktır. Fakat kendi içinde bu saptamayı yapmak bizi bir adım bile ileriye götürmez. Eğer parti, kadrolarının serpilip gelişmesini sağlayabilecek bir siyasal sınıf-kitle çalışmasını örgütlemenin sorunlarına yüklenip buradan mesafe alamıyorsa, kendi içinde kadrolaşma sorunuyla ne kadar uğraşırsa uğraşsın, ne kadrolarının niteliğini geliştirmeyi ne de yeni kadrosal rezervlerini çoğaltmayı başarabilir.

Öte yandan, yılların oluşturduğu tarz üzerinden şekillenen bir kadrosal gerçekliğimiz var. Bu nedenle, sınıf-kitle çalışmamız mevcut kadrosal birikimin düzeyi üzerinden kendini üretmekte, sorun da zaten buradan kaynaklanmaktadır denilebilir. Sorunun kuşkusuz böyle bir yanı vardır. Sınıf çalışmasında izlenmesi gereken tarz kadrolara gerçek kapsamıyla kavratılamadığı, doğru bir politik önderlikle değişik bir pratiğin içine sokulmaları başarılamadığı koşullarda, onlar elbette kendi kavrayışları ve alışkanlıkları üzerinden hareket edeceklerdir.

Fakat parti özellikle son yıllarda hem sınıf-kitle çalışmasının sorunlarını mevcut deneyimler üzerinden ayrıntılara inen tartışmalarla ele almakta, hem de beraberinde bir dizi soruna müdahale etmeye çalışmaktadır. Gelinen yerde ise öncelikli yüklenme alanını, sonuç alıcı bir sınıf-kitle çalışması üzerinden yaşanan darlığı kırmak, bunu sağlayabilecek bir siyasal çalışmayı hayata geçirebilmek olarak tanımlamaktadır. Zira, başarılı bir sınıf-kitle çalışmasını hayata geçirmede kuşkusuz büyük bir önem taşıyan bir dizi sorun alanında da, ancak başarılı bir sınıf-kitle çalışması pratiğinde alınacak mesafe üzerinden çözüm üretilebilir.

Dün, devrimci örgütü güçlendirme sorunu, kadro sorunu, bu çerçevede ideolojik eğitim ve donanım sorunu, politik önderliğe

dayalı çalışma tarzı sorunu, yerel önderlikler sorunu vb. üzerinden yaşanan yoğunlaşma ve müdahaleler, tam da bu alana etkili bir yüklenmeyi başarabilmek içindi. Elbette müdahaleninin konusu olan bu sorun alanlarında dünden bugüne köklü bir değişim yaşanmış ve bunlar geride kalmış değildir. Fakat bu sorunlarda bir kavrayış açıklığı yaratılmış, bunun üzerinden mesafe almayı sağlayacak bir yönelim içine girilmiştir. Önemli olan da budur. Zira tüm bu sorunların çözümünü kolaylaştıracak olan, etkili bir siyasal faaliyettir, etkin bir sınıf ve kitle çalışması pratiğidir.

Buradaki karşılıklı diyalektik ilişkinin bilince çıkartılması, sorunların gerçek kapsamıyla kavranması önemlidir. Tabloyu bütünselliği üzerinden ele alamayan bir bakışla, sorunlara başarılı ve çözücü müdahaleler mümkün değildir.

Çalışma tarzımıza köklü bir müdahale ihtiyacı!

Sınıf-kitle çalışmasında mesafe almakta yaşadığımız zorlanmanın gerisinde çalışma tarzımız yatmaktadır ve bu tespit yeni de değildir. Fakat partinin tüm müdahale çabalarına karşın bu doğrultuda atılan adımlar hala da sınırlıdır. Yıllar içinde oluşmuş bulunan tarzımız hedeflenen gelişme çizgisinin yakalanmasını zora sokmaktadır. Faaliyetin örgütlenmesinde kullanılan araç ve yöntemlerin nispi zenginliğine rağmen rutinleşmiş faaliyet ve müdahale pratiği esası yönünden hala da aşılmış değildir.

Kuşkusuz, özellikle pratikte sınıf-kitle çalışmasına yüklenilmekte, eski tarzı aşmayı hedefleyen bir çaba sergilenmektedir. Ancak onu her açıdan ve köklü bir biçimde nasıl aşabileceğimiz üzerinde yeterli bir yoğunlaşma henüz yoktur. Bu mevcut pratiğimizin enine boyuna irdelenmesini, sürecin pratikteki seyrinin dikkatle izlenmesini, döne döne tartışmalara, değerlendirmelere, eleştirilere konu edilmesini gerektirir. Bunu da en iyi çalışmanın başındaki yönetici kadrolar yapabilir. Oysa bunun pek de yapılmadığını, sürecin pratik seyrinin verimli ve yolaçıcı değerlendirmelere konu edilmediğini biliyoruz. Bu önemle ve öncelikle ele alınması gereken bir zaafiyettir.

Kendi içinde rutinleşen bir tarzın sorunlarıyla değil, bizzat bu tarzın kendisiyle uğraşmak, bunu aşmamızı sağlayacak bir düşünsel çaba ve pratik yönelim içine girmek zorundayız. Tarzımızda köklü bir yenilenmeyi başarmakta zorlandığımız ölçüde, pratikte bugüne kadar yaptığımız daha çok mevcut tarzın sorunlarıyla uğraşmak olmuştur. Sınıf hareketine nasıl bir müdahale, bu çerçevede nasıl bir tarz izlememiz gerektiğinin genel çerçevesini doğru tanımlasak da, sorunun pratik çözümünde yaşadığımız zorlanmalar buna yolaçmıştır.

Bir sorunun çözümü doğrultusunda mesafe alabilmek ancak o sorunun gerçek kapsamının bilince çıkarılmasıyla, böylece asıl yüklenilmesi gerekenin ne olduğunun anlaşılabilmesiyle mümkündür. Bu açıdan bakıldığında, öncelikli sorunumuz, sınıf-kitle çalışmasındaki sorunların kaynağında çalışma tarzımızın yattığını saptamanın ötesine geçmekte zorlanmak, bu tarzı nasıl aşabileceğimizin sorunları üzerine yeterince yoğunlaşamamaktır. Bugün yayınlarımızda bu konuda canlı ve işlevsel tartışmaların yapılamıyor olmasının gerisinde de bu vardır.

Artık, tarzımız şöyle olmalıdır demek yerine, son yıllarda döne döne tartıştığımız ve az-çok da bir açıklığa ulaştığımız doğru tarzı neden hayata geçiremediğimize ve bunu başarmanın yolunun nereden geçtiğine odaklanmak durumundayız.

Kısacası sorun, çalışma tarzımızı değiştirmemizi zora sokan zaaf ve zayıflıkların nasıl aşılabileceği, buna ilişkin dönüştürücü bir müdahale sorunudur. Zira aslolan saptamak, yorumlamak, tahlil etmek

değil, fakat pratikte değiştirip dönüştürmektir. Dolayısıyla da bunun sorunları ile uğraşabilmektir. Elbette mevcut pratiğimiz, somut deneyimlerimiz üzerinden, sürecimizin somut seyri üzerinden, ayrıntı gibi görünse de gerçekte fazlasıyla önem taşıyan sorunlar üzerinden...

Bugün öncelikle yönelinmesi gereken sorun alanı budur!

Sorunun çözümü hayatın içindedir!

Sorunun çözümünde özellikle çalışmayı pratikte örgütleyen önderlik kadrolarına büyük bir sorumluluk düşmektedir. Sorunun çözümü hayatın içindedir vurgusu bunu anlatmaktadır. Zira çözüm yolu çalışma tarzına ilişkin genel ve soyut tanımlamalar üzerinden açılamaz. Çalışmaya pratikte yön veren önderlik kadroları, neden mesafe alamıyoruz, nerede zorlanıyor ya da tıkanıyoruz, bu nereden kaynaklanıyor, bunu nasıl aşabiliriz vb. türden soruların yanıtlarını bulmaya çalışmak, mevcut siyasal çalışmamızı bu gözle sürekli olarak izlemek, incelemek, irdelemek durumundadırlar. Bu yapılırken de, sorunları salt verili öznel yetersizliklerimiz üzerinden açıklama çabasından özenle uzak durulmalıdır. Önemli olan, bu türden yetersizlikleri aşmayı da kolaylaştıracak asıl sorun alanlarını ortaya çıkarabilmek, dolayısıyla çözüm yollarını bulabilmektir.

Sınıf-kitle çalışmasında doğru bir tarzın geliştirilip oturtulabilmesi, mevcut pratiğimizin döne döne irdelenip eleştirilmesini, bundan gerekli sonuçlar çıkartılabilmesini ve bunun özellikle de yayın organları üzerinden sürekli ve sistemli biçimde müdahalelere konu edilmesini gerektirmektedir. Merkezi ve yerel planda politik önderlik sorumluluğunun önemine ilişkin tüm tartışma ve değerlendirmelere rağmen bu alandaki zaafiyet halen de sürmektedir. Bu zaafiyet, çalışma tarzında köklü bir değişim yoluna henüz girilemediğinin de göstergelerinden biridir. Gerek örgüt raporları gerekse merkezi yayınlarımız, yeni dönemde sınıf-kitle çalışması pratiğimizde nasıl bir değişimin yaşandığını ne yazık ki yansıtamamaktadır.

Somut pratiğimiz üzerinden sorunlarımızı aşmayı zorlaştıran zayıflık alanlarının saptanması, bunlara genel planda müdahaleyi de kolaylaştıracaktır. Zira sorunlar her bir yerellik üzerinden bazı özgünlükler taşısa da, temelinde benzer zaaflar ve zayıflıklar yatmaktadır.

Sınıf-kitle çalışmasında öne çıkan sorunlar

Kampanyalar üzerinden siyasal yoğunlaşma sorunu:

Sınıf-kitle çalışmasında en temel, dolayısıyla en öncelikli sorun alanı, direnişlere müdahaleler ile kampanyalara endeksli ve materyal kullanımının belli bir ağırlık taşıdığı siyasal faaliyet tarzının ötesine geçmekte yaşanan zorlanmadır. Bunu şöyle de ifade edebiliriz: Belirlenmiş alanlar/hedeflerde derinleşen ve yoğunlaşan, sürecin öne çıkardığı gündemler üzerinden gündelik olarak kendini üretebilen bir devrimci siyasal faaliyetin örgütlenmesinde yaşanan zorlanma, sonuçta kampanyalara dayalı bir pratiğe eğilimi beslemektedir. Kampanyalar üzerinden bir siyasal yoğunlaşma yaşansa da, sonuçta bu, belli araç ve yöntemlere dayalı bir propaganda-ajitasyon çalışması üzerinden rutinleşen/kendini tekrar eden bir siyasal çalışma pratiğinden öteye gidememektedir.

Uzun bir dönemdir tartışıp eleştirdiğimiz bu sorunun üzerine gitmeye çalışıyoruz ve kuşkusuz giderek belli bir mesafe de alıyoruz. Son dönemde gerçekleştirdiğimiz kitlesel etkinlikler, çalışmada daha çok propaganda materyallerinin kullanımının öne çıktığı tekyanlılığın belli bakımlardan kırılmakta olduğunu gösteriyor. Bunu, kitlelerle yüzyüze

gelen ısrarlı bir faaliyetin sonuçlarının alınması olarak görmek gerekir.

Fakat bu, verimli ve belli hedefler üzerinden sonuç almaya kilitlenen bir sınıf-kitle çalışması yürütmede yaşadığımız zayıflığın artık geride kalmakta olduğu anlamına gelmiyor henüz. Halihazırda, önemli olan pratikte böyle bir yönelimin içine girilmiş olmasıdır, sonuçlarının alınması zaman meselesidir diyebilecek durumda değiliz. Biz geçmiş yıllarda da yoğun yüklenmelerle kitlesel etkinlikler gerçekleştirmeyi başarabildik. Ancak, kurultay, sempozyum vb. üzerinden örgütlenen bu faaliyetlerin, harcanan zaman, emek ve çabayla kıyaslandığında, maddi-örgütsel kazanımları son derece sınırlı olmuş, hedef çalışma alanları üzerinden siyasal çalışmamızı ve örgütlülüğümüzü güçlendiren çok az sonuç yaratabilmiştir. Bu, yıllardır bir türlü aşamadığımız, bizi "darlık" sorunu ile yüzyüze bırakan temel önemde bir zaafiyet alanı olarak süregelmiştir.

Sınıf hareketi açısından önem taşıyan gündemleri öne çıkaran kampanyalar üzerinden yoğunlaşmış bir politik çalışma yürütmek kuşkusuz bir ihtiyaçtır. Kampanyalar, kitlesel etkinlikler, seçim dönemi faaliyetleri, kurultay, sempozyum vb. türden çalışmalar, parti güçlerinin etkin bir biçimde harekete geçirilmesini, yoğunlaşmış bir siyasal faaliyetin örgütlenmesini kolaylaştırmaktadır. Bu açıdan, kendi içindeki eksiklik ve zayıflıkları ne olursa olsun, belli bir başarının da sahibiyiz.

Fakat kendi başına bu tür bir yüklenmenin verimli ve sonuç alıcı bir sınıf-kitle çalışması anlamına gelmediğinin altını, bizzat özdeneyimlerimiz üzerinden, bir kez daha çizmeliyiz. Dahası bu tür bir faaliyet yoğunlaşması sınıf çalışmasında hedeflediğimiz tarzı oturtmayı zora sokmakta, zira bunun kendisi başlı başına bir tarza dönüşmektedir.

Devrimci bir parti gelişmelerin öne çıkardığı gündemler üzerinden devrimci siyasal faaliyetini hedeflediği alanlar/fabrikalar üzerinden gündelik olarak örgütleyebilmek durumundadır. Fakat bu, belli bir gündem üzerinden kimi zaman birkaç aya yayılan kampanyalardan tümüyle farklı bir çalışma tarzı demektir. Halihazırdaki biçimiyle kampanyalar, buna hizmet etmek bir yana, çoğu durumda bu tarzın oluşmasını ve oturmasını zora sokmakta, hatta hatta boşa çıkarmaktadır. Kampanyalar döneminde, toplumda öne çıkan gündemler kampanya gündemine paralel bir yüklenmenin konusu olamadığı ölçüde, ya zayıf bir propaganda faaliyeti üzerinden ele alınmakta ya da çoğu durumda tümden atlanabilmektedir.

Daha da önemli olan ise, kampanya gündemi üzerinden yoğunlaşmanın, hedef alanlara/fabrikalara dönük faaliyeti güçlendirmesi gerekirken, tersine bunda zayıflamaya yolaçmasıdır. Oysa kampanyalar yerel faaliyetin hedeflerine uygun bir yoğunlaşmayı ve derinleşmeyi sağlayabilmek durumundadır. Böyle olabildikleri bir durumda işlevsel olurlar ve amaca hizmet ederler. Tüm örgüt raporlarında işaret edilen bu zayıflık, kampanyaların örgütleniş tarzının somut pratiğimiz üzerinden irdelenmesinin önemini ortaya koymaktadır.

Sınıf-kitle çalışmasında, belli bir yoğunlaşmayla yürütülen kampanyalara paralel olarak, dönemin öne çıkardığı gündemleri atlamayan gündelik bir siyasal faaliyet, elbette öncelikle hedef alanlarımız üzerinden örgütlenebilmek durumundadır. Kampanya ile hedeflenen sınıf çalışmasını güçlendirmek olduğuna göre, buna hizmet edecek her yeni gündem önemlidir, dahası bu kampanya gündeminin önüne bile geçebilir. Böyle bir durumda, öne çıkan gündem, kampanya ile bağı kurularak ya da paralel bir tarzda, etkili bir faaliyetin konusu olabilmelidir. Dolayısıyla sorun kampanyaların bir yana bırakılması değil, nasıl ele alınması ve örgütlenmesi gerektiğidir.

Bugüne kadar kampanya faaliyeti çerçevesinde karşımıza çıkan en önemli sorun, afiş, bildiri, anket, stand vb. araçların "yaygın" kullanımının belirgin bir ağırlık taşıyabilmesi olmuştur. Güçlerimizin sınırlılığı, ileri kadrolarımızın bu işleri üstlenmesine yolaçmakta, bu pratik yükler de hedefler üzerinden derinleşen bir çalışmayı zora sokmaktadır.

Değişik araç ve yöntemleri kullanıyor olmanın başarılı ve etkili bir sınıf-kitle çalışması anlamına gelmediğini de en iyi kampanya pratiklerimiz ortaya koymaktadır. Nispeten zengin araç ve yöntemler üzerinden yürütülen faaliyetlerin sonuçlarına baktığımızda, genelde politik etkimizi yaymanın ötesinde, işçi ve emekçi kitlelerle anlamlı bağların kurulabildiği bir sonucu üretememesi, en temel zayıflık alanıdır. Güçlerimizin sınırlılığı koşullarında, olabildiğince zengin değil, en işlevsel araç ve yöntemler üzerinden kitlelere gitmek, onları hedeflerimize uygun bir tarzda kullanmayı başarabilmek durumundayız. Pratiğimiz üzerinden ele alınıp sorgulanması gereken önemli sorunlardan biri de budur.

Fabrika zeminli çalışmanın sorunları:

Parti özellikle son yıllarda hedef sektörler/fabrikalar üzerinden derinleşen bir çalışmaya özel bir tarzda çubuk bükmektedir. Yerel örgütlerimiz saptadıkları fabrikalar üzerinden böyle bir çalışmayı örgütleme çabası içindedir ve belli adımlar da atılmaktadır.

Ancak aşmakta zorlandığımız tarz, kendini fabrikalar üzerinden de üretmektedir. Eğer sendikal örgütlenme, işten atılma, toplusözleşme, zamlar vb. türden hareketli süreçler sözkonusuysa müdahalede bir canlanma yaşanmakta, bu süreçler geride kaldıktan sonra ise önemli ölçüde rutin tarza dönülmektedir. Zaman zaman hedef fabrikalara dönük özgün bildiri ya da bülten pratikleri olsa da, bu da sistemli olmaktan uzaktır. Eğer sendikalaşma çabası ya da işten atılma nedeniyle bir direnişin örgütlenmesi sözkonusu ise, etkin bir müdahalede zorlanma yaşanmamakta, güçlü refleksler sergilenebilmektedir. Ancak, hedeflenen fabrikalar olmasa da, bu tür direnişlere benzer müdahaleler yapılabilmektedir. Dolayısıyla, fabrika çalışmasında derinleşmenin bu olmadığı açıktır. Dahası, sistemli bir çalışmaya, dolayısıyla bir ön hazırlığa dayanmayan, bütünsel bir müdahalenin bir parçası olmayan bu tür pratikler, henüz yeni yeni güç ve olanak yaratmaya başladığımız fabrikalardan sökülüp atılmamıza yolaçabilmektedir.

Derinleşmeyi hedefleyen bir çalışma, fabrika özgülünde belirlenecek politikalar temelinde soluklu ve uzun erimli olarak örgütlenebilmek durumundadır. Sürekli ve sistemli bir devrimci kuşatıcı yoğunlaşma olmadan, kendini gündelik olarak üreten bir siyasal faaliyet örgütlenemeden, bugünün koşullarında mesafe almak mümkün değildir.

Gündelik faaliyetin sorunları:

Hedefimiz her yolla işçi sınıfının devrimci bilincini ve eylemini geliştirmek olduğuna göre, buna dayanak olabilecek her türlü ekonomik sorunun hareket noktası olması, siyasal çalışmanın doğası gereğidir. Fakat bizim için aslolan, sınıfın bu çerçevedeki sorunlarına kendi içinde çözüm üretmeye çalışmak değil, bu sorunların gerisindeki temel siyasi gerçekleri anlatmak, işçilerin bizzat mücadeleler içinde bunları görebilmelerini sağlamaktır. Dolayısıyla, devrimci siyasal faaliyet, ekonomik-sendikal mücadeleyi hiçbir biçimde küçümsememek, fakat aynı zamanda, sadece öne çıkan siyasal gündemler de değil, temel toplumsal ve siyasal sorunlar üzerinden de propaganda-ajitasyon ve siyasal teşhire dayalı bir faaliyeti yürütebilmek durumundadır. İşçilerin fabrikalarında yaşadığı sorunlar ile temel toplumsal ve siyasal gerçekler

arasındaki bağ başarıyla kurulamadığı, bu kendisini gündelik faaliyet üzerinden üretemediği koşullarda, başarılı bir devrimci siyasal çalışmadan sözedilemez.

Dolayısıyla, siyasal gündemler ile fabrikanın özgün sorunlarının birleştirilmesi de kendi başına yeterli değildir. Temel sorun, toplumsal ve siyasal sorunlar, sınıfa yönelik genel saldırılar ile fabrikada yaşanan sorunlar arasındaki bağın nasıl ve nereden kurulacağıdır. Aynı baskı ve terörle yüzyüze kalmak, ezilmek, aşağılanmak vb. üzerinden yüzeysel bir propagandayla emekçilerin bilinçlerini geliştirmek mümkün değildir. Kapitalist düzen gerçeği, devlet gerçeği, sınıflar gerçeği vb., her gündelik sorun ve her politik gelişme üzerinden döne döne işlenerek, sıradan emekçinin bilincinde devrimci açıklıklar yaratmak gerekmektedir.

Bugün işçiler çekilmez hale gelen çalışma ve yaşam koşullarını düzeltme mücadelesine kendiliğinden yönelmekte, bu sayede düzen ve devlete ilişkin bazı gerçekleri daha yakından görme imkanı bulmaktadırlar. Bu tür mücadeleler bu düzenin neden aşılması gerektiğine ilişkin temel gerçekleri anlatabilmek için önemli bir olanaktır. Ancak sınıf hareketinin bir türlü ileri bir mecraya akamaması, yerel direnişlerin bunun yolunu açmaya yetmemesi, bizim üzerimizde de etkili olmakta, bu olanakları etkin bir biçimde değerlendirmeyi zora sokmaktadır. Deyim uygunsa, sınıf hareketinin geriliği bizi de geriye çekmekte, perspektif planında sahip olduğumuz tüm açıklıklara rağmen, politik propaganda ve ajitasyonumuzun içeriğini zayıflatan bir rol oynayabilmektedir.

Genel planda devrim ve sosyalizmin propagandasını yapmak, buna ilişkin şiarlarımızı açıklıkla formüle etmek ve yaymak doğrultusunda bir zaafiyeti elbette taşımıyoruz. Ancak gündelik faaliyetimizi örgütlerken, bunu aynı başarıyla yaptığımızı söyleyebilecek durumda değiliz. Karşı karşıya kaldığı saldırılar ya da politik sorunlar üzerinden bildirilerimizle, bültenlerimizle işçilere seslenirken bu zaafiyet kendini dışa vurmakta, sınıfa bilinç planındaki müdahalemiz düzenin ürettiği kötülüklerin teşhirinin ötesine çok az geçebilmektedir. Geçen yıl çıkardığımız mahalli bültenler, bildirilerimiz bu gözle incelendiğinde, işaret edilen sorun çok daha kolay anlaşılacaktır.

Direnişlere müdahale pratiğimiz:

Özellikle son yıllarda direnişlere önderlik etme, onları politik zemine taşıma ve propagandasını güçlü bir biçimde yapma planında anlamlı bir pratik sergiledik. Sınıfa dönük çalışmamız sayesinde bu direnişlerle bir biçimde bağ kurmada ve müdahalede zorlanmıyoruz. Bir ön çalışma sürecinden yoksun olmamıza rağmen bu imkanları değerlendirmeyi başarabiliyoruz. Fakat genelde bu direnişler hedefli, kararlı ve soluklu bir sınıf çalışmasının ürünü değil. Dolayısıyla, sınıf çalışmasında aldığımız mesafe üzerinden sınıfa eylemli önderlik aşamasına geldiğimiz anlamına gelmiyor.

Öte yandan, önderlik ettiğimiz direnişleri genelde sınıf hareketinin sorunlarına ilişkin etkili bir kampanyaya çevirmede yeterince başarılı değiliz. Direnişe kaynaklık eden sorun taşeronlaştırma, sendikal hakkın gaspedilmesi ya da sendikal bürokrasiye karşı sendikal demokrasi sorunu olabiliyor. Dolayısıyla, her bir direnişin politik özünü soyutlayıp bunu genelleştirmeyi, bir kampanyanın konusu haline getirmeyi başarabilmek durumundayız.

Eylemli süreçleri örgütlemek:

Denilebilir ki, darlığı kırmayı başarabilmemiz için yüklenilmesi gereken en kritik halka budur. Kapsamlı olarak ele alınması gereken temel önemde bir zayıflık alanı olduğu için, burada sorunun kendisine işaret etmekle yetineceğiz.

Etkili bir propaganda-ajitasyon faaliyeti

önemli olmakla birlikte, işçi ve emekçilerin bilincini salt propaganda araçları üzerinden geliştirmek mümkün değildir. Emekçilerin gerçek eğitimi kitle mücadeleleri/eylemsel süreçler üzerinden sağlanabileceği, tam da böyle süreçler sayesinde devrimci propagandaya daha açık hale gelecekleri için, propaganda-ajitasyon çalışması mutlaka eylemli süreçleri geliştirme amacına bağlanabilmelidir. Dolayısıyla, önümüzdeki dönemde, işçi ve emekçileri harekete geçiren, eyleme yönelten, eylemlilik içinde güç toplamayı sağlayan bir çalışma tarzını geliştirmenin sorunlarına yoğunlaşmak durumundayız.

Eylemli süreçler örgütlenemeden mevcut darlığın kırılamayacağına önemle işaret eden *IV. Kongre Açılış Konuşması*, bu konuda partiyi bekleyen görevleri yeterli açıklıkta ortaya koymaktadır:

"Devrimci parti bir propaganda örgütü değil fakat devrimci bir eylem örgütüdür. Faaliyetini ele alırken, kitleleri nasıl hareketlendirebileceği, nasıl eyleme çekebileceği, eyleme geçen kitlelere nasıl önderlik edebileceği onun için her zaman temel bir kaygıdır. Parti organları artık kitlelere şu veya bu propaganda-ajitasyon materyalini nasıl ulaştıracağından çok, şurada ya da burada, fabrikada ya da bir sanayi havzasında kitleleri nasıl harekete geçirebileceğini, direnişe sürükleyebileceğini, protesto eylemine taşıyabileceğini, gösteriye çekebileceğini düşünmelidir, bunun üzerine yoğunlaşmalıdır. Ufkunu böyle oluşturmalı, planlarını buna göre yapmalı, pratiğine böyle bakmalı, yetersizliğini buradan görmelidir. Yeni dönem parti için kitle eylemlerine önderlik, kitlelere eylem içinde önderlik dönemi olabilmelidir. Kitlelerle güçlü bağlar kurmak, kitlelere güven vermek, onların diri kesimlerini örgütlü saflara kazanmak ve nihayet güç olmak, dolayısıyla politik bir güç odağı olarak öne çıkmak da ancak ve yalnızca bununla olanaklıdır."

Yerel önderlik sorumluluğu

Partinin bugünkü gelişmişlik düzeyinde, yani mevcut darlığı koşullarında, sınıf-kitle çalışmasının örgütlenmesinde birinci derecede sorumluluk üstlenmesi gerekenler, yerel faaliyet alanının başındaki önderlik kadrolarıdır. Politik önderlik sorumluluğu, açıktır ki, yerel önderlik kadrolarının sınıftan/sınıf çalışmasından kopmaları anlamına gelmemektedir. Politik önderliğe dayalı çalışma tarzı sorunu ele alınırken, örgütü kendi içinde yönetmek değil, sınıf hareketine önderlik pratiğine yöneltebilmek gerektiğine işaret edilmiş, bu alandaki zayıflık eleştirilmiştir. Yarın alacağımız mesafe ölçüsünde kuşkusuz durum daha farklı olacaktır, fakat bugün, alttaki kadrolara organ toplantıları üzerinden perspektif vermek, eğitmek ve yürütülen faaliyeti denetlemek üzerinden bunun başarılamadığı görülmektedir. Dolayısıyla, en deneyimli ve birikimli güçlerimiz olan yerel önderlik kadrolarımız, başarılı bir sınıf-kitle çalışması örülmesinin sorumluluğunu pratikte bizzat üstlenmek durumundadırlar.

Yerel önderlik kadrolarının sınıf çalışmasından kopmamaları, kuşkusuz çalışmanın dar pratik alanına ilişkin yüklerini üstlenmek değil fakat çalışmanın adım adım örülmesinin tüm sorumluluğunu taşımak, çalışmanın sorunlarına ayrıntıları üzerinden hakim olabilmek, sürekli bir denetimle faaliyete yön vermenin yanısıra gerektiğinde çalışmanın bizzat içinde yer alarak pratikte yönlendirmek vb., vb., anlamına gelmektedir. Nitekim, çalışma alanlarında altta bir takım komiteler kurarak sorumluluk alanları tanımlamak ve sonra da organ toplantıları üzerinden onlara perspektif vermek ve denetlemekle bu sorunu aşamayacağımız mevcut pratiğimiz üzerinden görülerek müdahale edilmiştir.

Örneğin, öne çıkan işçilerle bizzat ilgilenmek, onların politik eğitimini üstlenmek vb. türden bir pratik içine

girmek, "politik önderlik sorumluluğu"nun gerekleriyle çelişmek bir yana, tersine, özellikle bugün için temel önemde bir ihtiyaçtır. Bugüne kadar öne çıkan ya da bu potansiyeli taşıyan işçilerle gereğince ilgilenilemediği için de, mevcut darlığımızı aşmakta zorlanıyoruz. Alttaki kadroların yetersizliği etkin bir sınıf-kitle çalışmasını örgütlemeyi zora soktuğu ölçüde, yerel önderlik kadrolarının bu vb. daha özel sorumluluklar üstlenmeleri, faaliyetteki tıkanıklığı aşmayı kolaylaştıracaktır.

Köklü bir zihniyet değişimi!

Saflarımızda elbette sorunların üzerine gitme ve yüklenme çabası, bununla birlikte alınan bir mesafe var. Fakat bu hala da alışılmış tarzın sorunlarının üzerine gitmenin ötesine geçemiyor, henüz çalışma tarzının köklü değişimi çerçevesinde kararlı bir yönelim anlamına gelmiyor.

Çalışma tarzında köklü bir değişime yönelebilmek, yıllar içinde oluşan alışkanlıkları, ölçüleri ve kalıpları geride bırakabilmek öncelikle zihniyet değişimini gerektiriyor. Zira, sorunlar üzerine yoğunlaşma ve güçlü bir iradi yüklenme ancak köklü bir zihniyet değişimi üzerinden mümkündür.

Bu çerçevede saflarımızda yer yer kendini gösterebilen bazı zayıflıklara işaret etmek istiyoruz.

İçinden geçilen dönem, sınıf hareketinin verili durumu vb. üzerinden nesnel güçlüklere ilişkin değerlendirmelerimiz, bir rehavete ve süreci kendiliğinden gelişmenin akışına bırakan bir ruh haline yolaçabilmektedir. Sınıf çalışmasında sabırlı ve soluklu davranmak gerektiğine ilişkin vurgular, zaaf ve zayıflıklarımızın üzerine gidilmesini güçleştiren bir rol oynayabilmektedir. Zayıflıklar partinin olağan gelişme süreci içerisinde aşılabilecek sorunlar kapsamında görüldüğü ölçüde, sıçramalı gelişme ihtiyacına yanıt verebilecek bir yenilenme yaşanamamaktadır.

Bir diğer etken ise, partinin sahip olduğu birikim ve üstünlük alanlarıdır. Partinin hem bakış hem de pratik yönelim planındaki üstünlüğüne rağmen neden sınıf-kitle çalışmasında başarısız kaldığımız saflarımızda elbette tartışılmakta, fakat ihtiyaçlara yanıt veren bir sorgulamanın konusu haline getirilememektedir. Partinin sahip olduğu üstünlükler, zamana gereğinden fazla güvenmeye, zamanı geldiğinde harcanan emeğin sonuçlarını üreteceği düşüncesiyle hareket etmeye yolçabilmektedir.

Ne yapıp edip hedefler üzerinden sonuç almaya kilitlenen, bunun sorunlarına yoğunlaşan değil daha çok emek harcamaya dayanan pratiğimiz de işimizi zora sokan bir başka sorun alanıdır. Pratik faaliyette yoğunlaşmak, yoğun emek harcıyor olmak, partinin üstünlükleriyle de birleşince, manevi bir rahatlama duygusu yaratabilmektedir.

Tüm bunların sonucu mevcut gidişatın giderek kanıksanması olmaktadır. Soruna ilişkin canlı tartışmaların yapılamaması bunun somut göstergelerinden biridir.

Saflarımızda şu ya da bu ölçüde etkili olabilen bu ruh hali, yaklaşım ve davranış tarzı kesin bir biçimde aşılmak durumundadır. Çünkü bugün tartışılan bir partinin olağan gelişme süreçlerinin sorunları değildir. Bu sorunun üzerine kararlılıkla gitmek, sonuç alıcı müdahalelerle partinin ileriye sıçramasına ayakbağı olan engelleri bir bir aşmak durumundayız.

Partinin 25 yıllık birikimi, üstünlükleri ve kazanımları üzerinden yaşanan zorlanmaları aşmanın imkanlarına fazlasıyla sahibiz. Bu ise sorunların gerçek kapsamıyla bilince çıkarılabilmesi, güçlü bir iradi yüklenmenin konusu olabilmesi, "gerçek bir sınıf partisi olmanın bilinci, özgüveni ve iddiası ile sınıf kitleleriyle etkin bir birleşme çabası içine" girilebilmesiyle başarılabilir.

Sermaye devletinin baskı ve zorbalığına karşı

Sınıfın direnme iradesini örgütleyelim!

İçerisinden geçmekte olduğumuz dönemin öne çıkan gelişmeleri, siyasal atmosferin giderek sertleşeceğini gösteriyor. Bir tarafta emperyalist-kapitalist sistemin her geçen gün derinleşen yapısal krizi ve bu temel üzerinde keskinleşen çelişkiler, öte yanda yine aynı zemin üzerinden boy veren sınıf-kitle hareketleri ve halk isyanları, dünyamızın giderek çalkantılı bir sürece girmekte olduğunu ortaya koyuyor.

Özellikle Türkiye'yi çevreleyen coğrafyada bu sürcç fazlasıyla dinamik bir şckildc ilcrliyor. Ekonomik krizin pençesinde debelenen Avrupa ülkelerinde gündeme gelen sınıf-kitle hareketleri, beri yandan emperyalist hegemonya krizinin giderek sert çatışmaları mayaladığı Ortadoğu ülkelerinde durulmayan halk isyanları, bu yeni dönemin en çarpıcı olguları olarak önümüzde duruyor.

Komünistler olarak, devrimlere gebe olan bu aynı dönemde burjuva gericiliğinin dizginlerinden boşalacağının, devrimcileri, ilerici-sol güçleri, işçi sınıfı ve emekçi kitleleri hedef alan baskı ve zorbalığın her geçen gün tırmanacağının bilincindeyiz. Geleceğe dönük hazırlıklarımızı bu bakış üzerinden şekillendiriyoruz.

Son dönemde artan baskı ve devlet terörü

Yakın dönemde yaşanan olaylar, bu topraklarda devlet terörünün geldiği noktayı çarpıcı bir şekilde gözler önüne serdi. Burjuva hukukunu rafa kaldırmakla yetinmeyen sermaye devleti, keyfiyette her türlü sınırları aşarak ilerici güçlere yönelik bir dizi saldırı gerçekleştirdi. Bu süreç içerisinde onlarca devrimci işkenceyle gözaltına alındı, tutuklandı. Sokak ortasında infazlar birbirini takip etti. Kürt hareketini tasfiye etmeye dönük politikalar doğrultusunda faşist devlet terörü bir yöntem olarak pervasızca uygulandı. Açık katliamlardan kanlı provakasyonlara kadar bir dizi saldırı yöntemi yine bu dönem içerisinde kesintisiz bir şekilde hayata geçirildi.

Yine aynı dönem içerisinde gündeme gelen bir dizi sınıf-kitlc cylcminc scrmayc dcvlcti azgınca saldırdı. Polis terörü sokaklarda kol gezmeye başladı. Greve çıkan ya da ücretlerini alamadıkları için patronun kapısına dayanan işçiler karşılarında pervasız bir polis terörü buldular.

Bütün bunlara, "terör" demagojisi eşliğinde gündeme getirilen yeni yasal düzenlemeleri de eklemek gerekiyor. Sermaye devleti bu doğrultuda attığı adımlarla birlikte terör tanımının kapsamını daha da genişleterek, düzene itiraz eden, ses çıkaran herkesi hedef haline getirilmiş bulunuyor. Kitle eylemlerine katılmak, slogan atmak, hatta türkü söylemek dahi bugün yılları bulan cezalarla yargılanmaya yetebiliyor. Her türlü toplumsal tepki ve eylem "terör eylemi" ilan edilebiliyor. Bunun zeminini geçtiğimiz yıllarda döşeyen sermaye devleti gelinen yerde yeni yasal düzenlemelerle bu zemini iyiden iyiye pekiştiriyor. Öyle ki bugün bizzat kendi iç çatışmalarında ve rant kavgalarında dahi hasımlar rahatlıkla "terörist" tanımlaması üzerinden hedef haline getirilebiliyor.

Bütün bunlar, içerisinden geçmekte

olduğumuz dönemin somut olguları olarak önümüzde duruyor. Çok yönlü bir bunalımla boğuşan kapitalist sistem, çıkışı bir kez daha baskı ve zorbalıkta arıyor. Deyim yerindeyse "bunalımlar, savaşlar ve devrimler dönemi"ne kendi cephesinden hummalı bir şekilde hazırlanıyor.

Devlet terörüne yanıt tam direniş olmalı

Sermaye devletinin bütün bu saldırıları ancak militan bir direniş pratiği ile geri püskürtülebilinir. Tüm tarihsel deneyimler bunu göstermektedir.

Bugün başta devrimciler olmak üzere toplumun mücadele eden kesimlerinin burjuva gericiliği ve faşist devlet terörü karşısında ortaya koyduğu/koyacağı direngen tutum bu açıdan fazlasıyla önemlidir. Zira bu direnişler ezilen, baskı altında tutulan milyonlarca emekçiye alınması gereken tavrı, yürünmesi gereken yolu pratik bir şekilde göstermektedir. Dahası mücadele eğilimi olan toplumsal kesimlere büyük bir moral güç ve dayanak oluşturmaktadır.

Dolayısıyla son dönemde artan faşist baskı ve devlet terörüne karşı komünistler, dün olduğu gibi bugün de bulundukları her alanı tereddüsüz bir şekilde tam bir direniş mevzisine dönüştürecek, bu mevzilerde devrim ve sosyalizm davasını militan bir direnişle savunacaklardır. Yapılması gereken en önemli şey ise, ortaya konulan direngen tavrın sınıf ve emekçi kitleler tarafından sahiplenilmesini sağlamaktır. Bu temelde politik bir saflaşma yaratabilmek, sermaye devletiyle yaşanan çatışmayı giderek "sınıfa karşı sınıf" eksenine taşıyabilmektir.

Komünistler bu açıdan, ortaya koyacakları militan ve direnişçi tutumu başta işçi sınıfı olmak üzere toplumun ilerici kesimlerine mal edebilme bakışıyla hareket etmelidir. Bu aynı kesimlerin direnme çizgisi etrafında yan yana gelmeleri ve direniş çizgisini sahiplenmeleri sağlanabilmelidir. Her geçen gün sertleşen politik atmosfer ve sermaye devletinin arkası kesilmeyen saldırganlığı ancak bu yolla göğüslenebilir ve geri püskürtülebilinir. Bunun kendisini devrimci hazırlığın temel bir halkası olarak ele almak gerekir.

Sınıfın direnme iradesini açığa çıkarmalıyız

Komünistleri bekleyen en önemli görev, baskı ve zorbalık karşısında sınıf ve emekçi kitlelerin direnme iradesini açığa çıkarmaktır. Bu, "devrime hazırlık" çağırısını öne çıkardığımız bu aynı dönem içerisinde, sermaye devletinin artan baskı ve zorbalığı karşısında işçi sınıfı içerisinde militan bir direniş hattı örmek anlamına gelmektedir.

Düşman zulmünü yiğitçe karşılamak kuşkusuz her komünist partinin ve her komünistin olağan tutumudur. Burada tanımlanan sorumluluk ise, artan baskı ve zorbalığa karşı sınıfın direnme iradesinin örgütlenmesidir. Zira sermaye iktidarının zulmü ancak bu yolla gerçek anlamda püskürtülebilir. Devrimin yolu ancak bu iradenin örgütlenmesiyle açılabilir. Sermaye devletinin pervasız saldırıları ancak bu şekilde göğüslenebilinir ve boşa çıkarılabilinir. Tüm tarihsel deneyimler buna işaret etmektedir. Çürüyen, çökmekte olan düzenin örgütlü zorbalığı ancak sınıf ve emekçi kitlelerin örgütlü direnişiyle bertaraf edilebilir. Tarihsel olarak içerisine girmiş olduğumuz dönemde bu başarılamadığı koşullarda, ortaya çıkacak devrimci olanakları değerlendirmek de mümkün olamayacaktır.

Bu yönüyle, son dönemde ortaya koyduğumuz "devrime hazırlık" çağırısının, faşist baskı ve devlet terörüne karşı kitlelerin direnme iradesini açığa çıkarma ve örgütleme süreci olduğu akıldan çıkarılmamalıdır. Dolayısıyla, önümüzdeki süreçte attığımız her adımda sınıfın devrimci direnme iradesini örgütlemek, bunu eylemli bir tutuma kavuşturabilmek büyük bir önem taşımaktadır.

TKİP IV. Kongresi sunumları...

Önderlik, örgüt ve kadro sorunları

*TKİP IV. Kongresi, saptanmış gündemlere bağlı olarak kongre öncesi süreçte **Kongre Hazırlık Komisyonları** tarafından hazırlanan sunumlar üzerinden çalışmalarını yürütmüştür. Sunumlar parti kongresine bir ön tartışma platformu oluşturmak üzere hazırlanmıştır. Dolayısıyla kongrenin kendi değerlendirme ve kararlarına yalnızca bir ilk hareket noktası oluşturmak işlevine sahiptirler. Burada yayınladığımız metin **Örgütsel sorunları** konu alan sunumlardan biridir...*

Parti, sınıf, devrim bağlamında önderlik sorunu:

Gerek gündelik siyasal mücadelenin başarısı, gerekse tarihsel ölçekte gündeme gelen bir devrimin zaferi devrimci önderlikle kopmaz bağlara bağlıdır. Parti, içerisine girmiş olduğumuz "devrimler dönemi" tespitini yaparken bunu özel olarak öne çıkarmış, güncel planda Mısır, Tunus vb. coğrafyalarda yaşanan gelişmeler üzerinden tüm yönleri ile meseleyi ortaya koymuştur. Dolayısıyla yeni devrimci çalkantıların bizleri beklediği, sınıf ve kitle hareketlerinin giderek daha kapsamlı ve karmaşık bir mahiyette karşımıza çıkacağı bu yeni döneme hazırlık süreci, "devrimci önderlik" eksenli yürütülecek tartışmaların da maddi-sınıfsal temelini oluşturmaktadır.

Yeni bir kongre platformunda "önderlik" kapsamında yürütülecek tartışmaların bir başka hareket noktası ise, konuyla ilgili III. Parti Kongresi'nde tanımlanan görevler ve saptanan hedefler olmalıdır. Ara dönemde katedilen mesafe ve sorun alanları ancak bu yaklaşım üzerinden ortaya konulabilir.

Bu bağlamda IV. Parti Kongresi'nde önderlik sorunu şu başlıklar üzerinden ele alınabilir:

a. Bütün bir parti çalışmasının politik ve örgütsel hedefler doğrultusunda yönetilmesi, yönlendirilmesi. Bu kapsamda MK şahsında **merkezi önderlik sorunu.**

b. İnisiyatifli, kendine yeten yerel **önderlikler sorunu**.

c. Sınıf ve kitle hareketine müdahale ve önderlik edebilme sorunları. Bu yönüyle son yıllarda gündeme gelen **yerel direnişlere yönelik müdahale ve önderlik edebilme sorunları.**

a. Merkezi önderlik

Sınıflar mücadelesinde "merkezi karargahın" kritik önemi, mücadelenin seyri ve geleceği açısından tuttuğu yer tartışmasızdır. Bütün bir partinin stratejik hedefler doğrultusunda konumlandırılmasından gündelik politik-örgütsel çalışmanın gerekleri üzerinden harekete geçirilmesine kadar çok geniş bir sorumluluk alanına sahip olan merkezi önderliğin, içerisine girmiş bulunduğumuz "devrimler dönemi"nde çok daha karmaşık ve kapsamlı sorumluluklarla yüzyüze gelmesi kaçınılmaz olacaktır.

Buradan hareketle tartışma iki başlıkta toparlanabilir. İlki mevcut koşullar üzerinden parti çalışmasının ihtiyaç duyduğu merkezi önderlik düzeyi. İkincisi, geleceğe hazırlık bakımından MK'nın her açıdan güçlendirilmesi.

Verili koşullar üzerinden ihtiyaç duyulan merkezi önderlik sorununa III. Kongre'de derli toplu bir çerçeve çizilmiş, sorun şu şekilde tanımlanmıştı: *"Güvenli biçimde konumlanmış,*

politik açıdan olduğu kadar teknik açıdan da dinamik ve esnek çalışma koşullarına sahip, kendi içinde ideolojik ve ruhsal bakımdan güçlü bir biçimde kenetlenmiş bir merkezi karargah, halihazırda partinin örgütsel açıdan bir başka temel önemde ihtiyacıdır.

- Bu çerçevede merkezi parti yayınlarının tam ve fiili yönetimi;

- Canlı bir örgütsel iç yaşam ve dinamik biçimde yönlendirilen bir parti örgütü için olmazsa olmaz koşul olan düzenli iç yazıların/genelgelerin/yazılı talimatların süreklileştirilmesi;

- Parti adına kamuoyuna merkezi açıklamaların ve özellikle de kitlelere hitap eden politik bildirilerin yeterli yoğunlukta süreklileştirilmesi;

- Gelinen yerde rayına oturmuş bulunan örgütsel rapor mekanizmasından amaca en uygun ve en işlevsel biçimde yararlanılabilmesi;

- Bu sayede partinin karşı karşıya bulunduğu somut sorunlar ile çalışma içinde edindiği deneyimlerin sürekli biçimde genelleştirilmesi ve gerisin geri örgüte sunulabilmesi;

- Yine bu sayede partideki her önemli aksaklığa yöntemli biçimde ve vakit yitirilmeksizin, zamanında ve doğru biçimde müdahale edilebilmesi vb...”

Aradan geçen zaman dilimi içerisinde kimi yönleri ile bir mesafe katedildiği somut olgular üzerinden ifade edilebilir. Toplam parti çalışmasının önünü açmak doğrultusunda partiye sunulan düzenli raporlar, geride kalan dönem içerisinde gündeme gelen siyasal gelişmelere dair en başta MYO üzerinden ortaya konulan temel değerlendirmeler, partide nitelik sorununa yönelik gerçekleştirilen politik-örgütsel müdahalelerin giderek pratikleştirilmesi (Parti Okulu süreçleri) yönünden atılan adımlar, bu açıdan katedilen mesafenin somut örnekleri olarak önümüzde durmaktadır. Ortaya çıkan sonuçlardan öteye bu yönlü bir ısrarın olduğu açık bir gerçeklik.

Fakat atılan bu adımlar yeterli midir? Sorumluluk alanlarının genişliği düşünüldüğünde mevcut MK, III. Kongre'de tanımlanan düzeyi yakalayabilmiş midir? Merkezi karargahın konumlanışı üzerinden tanımlanan “politik önderliğe dayalı çalışma tarzı” gereğince oturtulabilmiş midir? Nitel bakımdan ele alındığında, toplam parti birikimi mevcut MK tarafından gereğince değerlendirilebiliyor mu? Dahası, verili birikimin daha ileri bir düzeyden yeniden üretim süreçleri gereğince işletilebiliyor mu? Bu birikime de dayanarak MYO, PYO, raporlar vb. politik önderlik araçları ihtiyaca yanıt verecek düzeyde kullanılabiliyor mu? Merkezi önderliğin iç işleyişi ve uyumu III. Parti Kongresi'nde tanımlanan düzeye çekilebilmiş midir? Ve son olarak MK'nın niceliği toplam parti çalışmasının ihtiyaçları düşünüldüğünde yeterli midir?

İşte IV. Kongre'nin merkezi önderlik tartışmalarında açıklık sağlaması gereken sorular bunlardır. Zira geride kalan dönem içerisinde atılan anlamlı adımlara rağmen, III. Kongre'de tanımlanan çerçeve düşünüldüğünde, kimi yetersizliklerin olduğunu ifade etmek gerekiyor.

Buna göre:

Politik önderliğe dayalı çalışma tarzı ve işlev kaymaları?

II. Parti Kongresi partinin toplamını kesen sorun alanlarını mevcut çalışma tarzıyla ilişkisi içerisinde ele almış, partide “politik önderliğe dayalı çalışma tarzının” oturtulmasının en kritik halka olduğunu tespit etmiş ve bunu da *“en başta parti merkezinin buna uygun konumlanması ve bu konuma dayanarak toplam parti çalışmasının politik açıdan önünün açılabilmesi”* olarak tanımlanmıştı. Partide deneyimlerin, tutumların ve kaygıların ortaklaştırılmasının en temel koşulunun bu tarz bir konumlanış ve çalışma tarzından geçtiği tüm yönleri ile ortaya konulmuştu. Bu konuda merkezi önderlik şahsında gündelik koşuşturmanın, buradan kaynaklanan işlev kaymalarının ortadan kaldırılmasının kritik önemi vurgulanmıştı.

Geride kalan dönem içerisinde MK üzerinden böylesi bir konumlanış ve çalışma

tarzının gereğince oturtulamadığını ifade etmek gerekiyor. Bir önceki dönemin oturmuş alışkanlıkları kadar MK'nın niceliksel darlığı, bununla birlikte parti çalışmasının çok yönlü ihtiyaçları, yer yer MK şahsında hedeflenen konumlanış ve çalışma tarzını oturtmayı zora sokmaktadır. Bu durum önceki dönemde tanımlanan "işlev kayması" sorununu bir kez daha gündeme getirmektedir.

Burada sorun elbette tek başına nicel darlıkla izah edilemez. Fakat partimizin yerel örgütlerinin, kadrolarının ve kimi alan çalışmalarının verili zayıflığı göz önüne alındığında, MK'nın buradan kaynaklanan ihtiyaçları karşılamaya yönelik her türlü pratik girişimi nicel darlıkla birleştiğinde işlev kayması türünden sorunları gündeme getirilebilmektedir.

Yeni kongre platformunda amaca uygun ve işlevsel bir merkezi önderlik kurumunu şekillendirebilmek için öncelikle bu sorun çözüme kavuşturulabilmelidir. Diğeri ise, yeni dönemde MK kesin bir tutumla tanımlanan işleyiş ve konumlanışı hayata geçirme kararlılığı ile hareket etmelidir. Uygulamadan kaynaklanan sorunlar ve geçmiş döneminin izleri ancak böylesi bir kararlılıkla aşılabilir.

Politik önderlik araçlarının tam ve fiili yönetimi:

Bütün bir partinin siyasal hedefler doğrultusunda yönlendirilmesi ve yönetilmesi sözkonusu olduğunda, başta MYO olmak üzere çeşitli merkezi araçlar eşsiz bir yer tutmaktadır. Bu araçların amaca uygun ve işlevsel kullanımı elbette bütün bir parti işleyişi üzerinden karşılık bulabilir. Fakat sözkonusu olan toplam parti çalışmasına yön vermek, yönetmek olduğunda, MK'nın bu türden araçları daha etkin kullanımı büyük bir önem taşıyor. Sorun III. Kongre'de şu yaklaşım üzerinden ele alınıyor: "*Yeni dönemde MK, tam da parti tüzüğümüzün öngördüğü gibi, belli aralıklarla partiye düzenli olarak rapor vermekle kalmamalı, bundan daha önemli olarak, iç yazılar ve genelgelerle partiyi yönlendirmeli, bunları partide bir iç yaşam ve iletişim birliği kurabilmenin etkili araçları olarak kullanabilmelidir.*"

Geride kalan üç yıllık dönem içerisinde partiye sunulan düzenli raporlar ve genelgeler kongre iradesi doğrultusunda atılan önemli adımlar olmuştur. Hedeflenen çalışma tarzı ve konumlanışı oturtmak açısından işlevsel sayılabilecek bu adımların tamamlayıcı boyutu parti yayınlarının MK tarafından daha etkin ve işlevsel kullanımı olacaktır. Konu yeni bir parti kongresinde yayınlar başlığı altında tartışılacağı için burada ayrıntısına girmeyeceğiz.

Fakat parti yayınlarının, özellikle MYO'nun, merkezi önderlik tarafından partiye müdahale ve yön vermek açısından yeterince değerlendirilemediğini vurgulamak yerinde olacaktır. III. Kongre'nin ardından yapılan müdahalelerle daha düzenli çıkartılmaya başlanılan MYO yeni dönemde parti merkezi tarafından daha etkin bir şekilde değerlendirilebilmelidir. Zira düzenli olarak her ay çıkan bir Merkez Yayın Organı parti toplamına sistematik olarak müdahale etmenin, yön vermenin, partinin toplamını kesen sorunları enine boyuna yine partiyle tartışmanın ve tartıştırmanın en temel zemini olacaktır. Gündelik koşuşturmaların, o toplantıdan diğerine katılmanın dışına çıkabilmek, en başta parti yayınlarını daha işlevsel kullanmakla ve buna uygun bir konumlanışla mümkün olacaktır.

İdeolojik-politik önderliğin gerçekleştirleceği araçları yeni dönemde zenginleştirebilmek (teorik yayın vb.) ise ayrı bir tartışma konusudur.

b. İnisiyatifli ve her açıdan kendisine yeten yerel önderlikler sorunu:

Önderlik sorunları kapsamında yeni bir parti kongresinde üzerine durulması ve önümüzdeki dönem içerisinde mesafe katedilmesi gereken en kritik halka inisiyatifli yerel örgütler sorunudur.

Geride kalan dönem içerisinde bu açıdan durum nedir, katedilen mesafe ve sorun alanları nelerdir?

Yerel önderlikler ve nitelik sorunu:

Partimizin yerel önderlik kurumlarının (en

başta il ve bölge örgütleri olmak üzere) nitelik bakımından zayıflıkları henüz gerçek anlamda bir çözüme kavuşabilmiş değildir. Nitelik sorunu ise her şeyden önce ideolojik düzey ve politik kavrayış planında karşımıza çıkmaktadır. Bunun kendisi yerellerde yürütülen parti faaliyetini ideolojik-politik-pratik bir çerçevede ele almayı güçleştirmekte, dolayısıyla bu zayıflık alanı toplam çalışmanın sonuçlarına da yansımaktadır.

İdeolojik donanım sorunu hala yerel önderliklerin "politik kavrayışa dayalı bir çalışma tarzını" gereğince oturtamamasının en belirleyici halkasıdır. Zira ideolojik donanım her şeyden önce **inisiyatif ve müdahale gücü** demektir. Yeni dönemde amaca uygun bir çalışma tarzını oturtmak için öncelikle yerel önderliklerin politik niteliğini ileri çekmeyi başarmalıyız.

Sorunun çözümü üzerinden son dönemde partinin öne çıkardığı eğitim faaliyeti hala amaca uygun bir zemine kavuşturulmuş durumda değildir. Eğitim sorunu parti merkezinin yönledirmesi ya da PO gibi süreçler üzerinden zaman zaman yüklenilen bir alan olsa da gündelik siyasal yaşamda gereğince uygulandığını ve bir sistematiğe kavuşturulabildiğini söyleyemeyiz. Sorun büyük oranda uygulama gücünün zayıflığında kendisini göstermektedir. Buna yerel önderlik kurumlarında konumlanan az sayıda insanla bir dizi işi hayata geçirme uğraşının yarattığı zorlanmalar eklenebilir. Son olarak yerel kadroların kendi kendisini eğitme noktasında "ısrar gösterememesi" eğitim sürecini zaafa uğratan bir başka etkendir.

Bunun için başta il ve bölgeler olmak üzere her parti örgütünün, dahası her bir kadronun ihtiyaçları ve gerçeklikleri gözetilerek "denetlenebilir bir eğitim programı" çıkarılmalıdır. Bir başka ifadeyle partide eğitim faaliyeti kendiliğinden yürüyen bir süreç olmaktan çıkarılmalıdır. Eğitim çalışmasının denetimi de ancak bu yolla mümkün olacaktır.

Bu konuda şunlar önerilebilir:

Parti Okulu süreçleri katılan güçler üzerinde, gerek partiyle bağlarını güçlendirmek, gerekse moral değerlerin yükseltilmesi bakımından anlamlı sonuçlar yaratmıştır. Tam da buradan ele alındığında, benzeri süreçleri bizzat faaliyet alanlarına taşımak, hem eğitim çalışmalarını planlı bir çabaya konu etmek hem de pratikleştirmek ve denetleyebilmek açısından anlamlı olacaktır. Güvenliğin sağlandığı koşullarda her yerel parti örgütü kadro adayı güçleri kapsayacak biçimde yılda iki sefer 6 aylık programlar üzerinden eğitim çalışmalarını hayata geçirebilir. Burada müfredatın hazırlanması kritik bir yerde durmaktadır. Bu açıdan parti merkezinin yönlendirmesi ve müdahalesi işlevsel olacaktır.

Parti örgütü ve kadrolarının eğitimini denetlemenin ve müdahale etmenin koşulu her şeyden önce ayrıntısıyla sürece hakim olmaktır. Bu yönüyle partide süren eğitim çalışmalarının tüm ayrıntıları raporlarda ortaya konulmalı ve parti merkezi sistematik olarak bilgilendirilmelidir. Böylelikle kadroların nasıl bir eğitim çalışması içerisinde olduğu, eğilimleri ve ilgi alanları daha kolay anlaşılacak, dahası müdahale ve yönlendirme olanakları doğacaktır.

Yerel önderlikler, çalışma tarzı ve örgütsel işleyiş:

Başta il ve bölge örgütleri olmak üzere her bir yerel önderlik kurumunun sorumlu olduğu alanlarda etkin bir çalışma yürütebilmesi başarılı bir örgüt çalışması ve işleyişinden ayrı ele alınamaz. Zira inisiyatifli ve kendisine yeten bir yerel önderlik herşeyden önce kolektif bir zemin üzerinden şekillenebilir. Bu açıdan, son parti kongresinde de bir kez daha vurgulandığı gibi, bütün bir parti çalışmasının örgüt zeminlerine kavuşturulması en kritik halka olarak önümüzde duruyor. Burada kastedilen biçimsel bir örgütsel şekilleniş değildir. Yerel önderliklerin kadro bileşeni, buradan hareketle niteliği kadar görev alanları, güçlerin dağılımı ve elbette çalışma tarzı büyük bir önem taşımaktadır.

Gelinen yerde yerel örgütlerin çalışma

tarzı ve örgütsel işleyişi üzerinden şunlar ifade edilebilir:

III. Parti Kongresi'nden bugüne öncelikle il örgütleri olmak üzere temel parti örgütlerinin düzenli toplantı zeminlerine kavuşturulması özel olarak öne çıkarılmış, bütün bir örgüt çalışmasının en temel halkası olarak tanımlanmıştı. Burada düzenli ve işlevsel toplantılara dayalı bir çalışma tarzını oturtmak için başta il örgütleri üzerinden belli adımların atıldığı ifade edilebilir. Fakat alt bölge örgütleri üzerinden bu konuda yer yer zorlanmalar yaşanabilmekte, olanaklar açısından yaşanan darlık ve güvenli mekanlar bulma sorunu, örgüt çalışması ve toplantı süreçlerini zaman zaman zora sokabilmektedir.

İK toplantılarının belirli bir periyoda oturtulması geride kalan süreç açısından anlamlı olmuştur. Gelinen yerde bu toplantıların içerik ve ön hazırlık açısından güçlendirilmesi, buna uygun zaman ve zeminlerin yaratılabilmesi önemli bir yerde durmaktadır. Zira yoğunlaşan süreçlerde il toplantılarına ön hazırlık yapabilmek zorlaşmaktadır. Yine kadrosal darlık İK'larda konumlanan kadroların bir dizi işle bir arada ilgilenmesine yol açmakta ve bu da toplantı süreçlerine hazırlık yapmanın önünde bir engele dönüşebilmektedir. Bunun kendisi yine çalışma tarzı sorununu önümüze getirmektedir. Doğru çalışma tarzı en başta doğru bir politika, doğru bir planlama, doğru bir konumlanma ve doğru bir işbölümü demektir. Tüm bunları yerel önderlik kurumlarında oturtamadığımız koşullarda belli bir periyotlarla yapılan toplantılar içerik açısından güçlendirilemeyecektir.

Yerel önderliklerin örgütsel yapısı:

Her açıdan kendisine yeten yerel önderlik kurumları, öncelikle buna yanıt verecek nitelikte ve sayıda kadro bileşeni demektir. Sorunun nitelik boyutunu yukarıda açmış olduk. İşin öbür boyutu yerel önderlik kurumlarında yaşanan niceliksel darlık sorunudur. Sorumluluk alanlarına hakim ve yeterli sayıda kadrodan yoksun kalındığı sürece kendisine yeten yerel önderlik kurumlarını var edebilmek mümkün olmayacaktır. Zira her açıdan bütünleşmiş, çalışma alanına hakim, kendisine yeten yerel önderlikler en başta buna uygun güçler, buna uygun bir konumlanış ve buna uygun çalışma tarzı demektir.

Buradan hareketle diyebiliriz ki, yerel önderlik kurumlarının bileşenleri üzerinden yaşanan kadrosal darlık çözülmeyi bekleyen temel bir sorun alanımızdır. Çünkü bu darlık amaca uygun çalışma tarzını oturtmaktan örgütsel işleyişe kadar bir dizi alanı doğrudan kesmekte ve olumsuz anlamda etkilemektedir. İl ve bölge çalışmalarının genişliği ve çok yönlü ihtiyaçları düşünüldüğünde, fazlasıyla sınırlı bir kadro bileşeni ile bu alanlara yöneldiğimizi ifade edebiliriz.

Dolayısıyla IV. Parti Kongresi'ni takip eden yeni dönemde "dağılma değil yoğunlaşma, stratejik önceliklere dayalı çalışma" kaygısını pratikleştirmek, güçlerin dağılımını bu temel yaklaşım üzerinden yeniden şekillendirmek, örgüt çalışmasını amaca uygun bir zemine kavuşturmak açısından kritik bir önem kazanmaktadır. Güçleri ve örgütleri politik-örgütsel hedefler üzerinden ayrıştırma ve yoğunlaştırma bakışı üzerinden bir örgütsel düzenlemeye gitmek önümüzde çözülmeyi bekleyen bir görev olarak durmaktadır.

Yerel önderlik kurumlarının örgütsel yapısında yaşanan sık düzenlemeler bir başka sorun alanıdır. Zira sorumluluk alanına hakim olmak örgütsel bir süreklilik üzerinden şekillenebilir. III. Kongre sürecinden bugüne gündeme gelen farklı ihtiyaçlar, düşman saldırıları, tutuklamalar vb. üzerinden yaşanan ara düzenlemeler İK ve diğer yerel önderlik kurumlarının bileşenlerinin değişmesine vesile oldu. Bu türden sirkülasyonlar çalışmanın oturtulmasını geciktirebilmekte, zaman zaman yerel örgütlerin iç yapısı ve işleyişini de etkilemektedir. Önümüzdeki dönemde olağanüstü gelişmeler yaşanmadığı sürece bu türden bir sirkülasyondan kaçınmak, yerel örgütlerin sorumluluk alanlarına nüfuz etmeleri ve hakimiyet kurmaları açısından önemlidir.

Yerellerde politik önderlik araçlarının işletilmesi:

Parti olarak III. Kongre'den bugüne politik önderliğe dayalı çalışma tarzını partinin her alanında ve her kademesinde oturtmayı özel bir kaygı haline getirmiş bulunuyoruz. Fakat bu kaygı ile pratiğin aynı paralellikte ilerlediğini söylemek zor.

Bunu en başta yerel parti örgütlerinin mevcut tablosu üzerinden ifade edebiliriz. Kimi yerellerde III. Kongre'nin ardından bu yönlü girişimlerde bulunulmuş olsa da sürekliliği sağlanabilmiş değil. Sorumluluk alanları çerçevesinde yerel raporlar, dönem değerlendirmeleri, kadrolara yönelik özel metinler bu ara dönemde yeterince değerlendirlememiştir. Durumun kendisi elbette yerel önderliklerin mevcut politik düzeyinden bağımsız ele alınamaz.

Bu durumun kendisi MYO, PYO gibi merkezi parti yayınlarının kullanımına da yansımıştır. Yerel parti örgütlerinin merkezi yayınlara katkısı hala da sınırlı kalabilmektedir.

Sınıf hareketine önderlik sorunu:

Sınıf hareketine önderlik sorunu elbette mevcut sınıf ve kitle hareketinin verili tablosu ve sınıf çalışmamızın durumundan bağımsız ele alınamaz. Bütün bunlar kongre platformunda sınıf çalışması başlığı altında tartışılacağı için burada sorunun belli yönlerine değinmek yeterli olacaktır.

Sınıf hareketine önderlik sorunu her şeyden önce sınıfla devrimci bir zeminde bütünleşme, III. Parti Kongresi'nin tanımıyla "sınıf eksenli parti" konumuna kavuşma sorunudur. Bu asgari anlamda gerçekleştirlemediği oranda parti olarak harekete fiili önderlik edebilme olanaklarından yoksun kalmak kaçınılmaz olacaktır. Elbette bu bir süreç sorunudur.

Fakat gelinen yerde sınıf cephesinden parçalı da olsa gündeme gelen kimi hareketlenmelerle buluşabilme, buralardan mevziler edinebilme ve bizzat içerisinde yer aldığımız eylemli süreçlere, direnişlere yönelik müdahaleler bugün için partinin sınıf hareketine önderlik misyonun sınandığı alanlar olarak önümüzde durmaktadır. Son üç yılın deneyimleri parti olarak bu alanda hala yürünmesi gereken bir yol olduğunu göstermektedir.

Sorun yukarıda, merkezi ve yerel önderlikler kapsamında ortaya konulan sorun alanları ile kopmaz bağlarla bağlıdır. Zira sağlam bir merkezi karargah, her açıdan kendisine yeten inisiyatifli yerel önderlikler inşa edilemeden, güncel planda sınıf ve kitle hareketine önderlik edebilmek de mümkün olamayacaktır. İşin bu boyutunu yukarıda açmış olduk. Diğeri başarılı bir sınıf çalışması sorunudur. Sınıf içerisinde kökleşme ve mevziler tutma sorunudur.

Önümüdeki süreçte bu iki yönlü sorumluluk alanı üzerinden paralel bir şekilde mesafe katedebilmek kritik bir yerde duruyor. Bu yarın gelişecek sınıf ve kitle hareketinin devrimci önderlik ihtiyacını yanıtlayacak bir hazırlık anlamına geliyor.

Güncel planda parti olarak yapılacakların çerçevesi:

* Sınıf cephesinde yaşanan her türlü gelişmeye politik planda açıklıklar getirmek, yol göstermek.

* Toplumsal-siyasal ölçekte yaşanan gelişmeler, gündemler üzerinden sınıf adına, sınıf partisi olarak söz söylemek. Toplumun karşısında bu misyon ve iddia ile çıkabilmek.

* Sınıf cephesinde gelişen fiili eylem ve direnişlere politik olduğu kadar fiili bir önderlik düzeyi ortaya koyabilmek. Güç ve imkanları dinamik bir şekilde buna uygun düzenlemek ve konumlandırmak.

Örgütsel Sorunlar Komisyonu

Temmuz 2012

İşçi savunma birlikleri günceldir!

D. Yılmaz

Daiyang işçileri grevlerini kırmak için kaçak işçi çalıştırılmasına, fabrikanın bulunduğu serbest bölgenin girişini kapatarak yanıt verdiler. Polisin coplu-gaz bombalı saldırısına rağmen direnişlerini sürdürdüler ve en sonunda grev kırıcılarını fabrikadan kovdular.

Şişecam işçileri patronlarının çalıştıkları fabrikayı kapatarak kendilerini sokağa atma planını işgal eylemiyle yanıtladılar. Eylemlerini günlerce örgütlü bir tarzda sürdürdüler ve bu arada polisin saldırı girişimine sonuna kadar direneceklerini gösteren tok ve militanca bir tutum aldılar. Bu tutum olası bir polis saldırısını engelledi ve işçilerin önemli ölçüde amaçlarına ulaşmasını sağladı.

Maruz kaldıkları ağır çalışma ve yaşam koşullarından dolayı ayağa kalkan metal işçileri, birçok büyük fabrikada eyleme geçtiler. Hedeflerinde bu sömürü düzenine bekçilik yapan Türk Metal Sendikası vardı. Türk Metal çetesinden kurtulmak, böylece sermayeye karşı daha güçlü mücadele yürütmek istiyorlardı. Fakat örgütsüz ve önderlikten yoksun oldukları için, mafyavari yöntemlere başvuran ve sermaye ile işbirliği halinde hareket eden bu çeteye karşı koyacak durumda değillerdi. Bu nedenle saldırılar karşısında daha fazlasını yapacak gücü gösteremediler. Bu aşamadan sonra da sermaye ve uşakları, karşı saldırıya geçerek işçi kıyımıyla hareketi bastırdı.

İşçi hareketi cephesinden son dönemde en çok dikkat çeken bu üç örnek, sınıf mücadelesindeki sertleşme düzeyini gösteriyor. İşçi bölüklerinin mücadeleye girerken, aynı zamanda hem mevzilerini savunmak ve saldırıları göğüslemek, hem de sermaye karşısında üstün gelmek için militan mücadele biçimlerine başvurmak zorunda olduklarını anlatıyor. Aksi halde, kolluk güçlerinin yanısıra yasaların da sermayeye tam bir sömürü keyfiyeti sağladığı ve bunu güvenceledeği bir düzende, ne hak kazanılabiliyor ne de haklar korunabiliyor.

Bu örneklerin ilkinde, işçilerin taleplerini dahi görüşmekten kaçıp toplu sözleşme masasına oturmayan kapitalist, üstüne de "yasal hakkı"nı kullanıp grevi kırmaya soyunmuştur. İkinci örnekte de yine herşey yasalara uygundur. Üçüncüsünde ise işçiler satış taslağına tepki gösterdikleri için keyfi biçimde işten atılmışlardır. Kapitalistlerin tam bir arsızlıkla onlara söylediği şudur; kabul etmiyorsanız gidin mahkemeye başvurun!

İlk iki örnekte yasaların ne dediğine bakmadan işçiler kavgayı seçmiş, son örnekte ise yine fiili mücadele yolunu tutmuş ancak sınıf düşmanlarının fiziki saldırıları karşısında boyun eğmişlerdir. Ama bunlar ve burada sıralayamadığımız sayısız örnek, işçilerin sermaye ve uşaklarının bu hoyrat saldırılarına karşı durmalarının yasal ve barışçıl yöntemlerle mümkün olmadığını göstermektedir.

Komünistler taktik politika-eylem-örgütlenme biçimlerini keyfi olarak değil, sınıf mücadelesinin nesnel durumuna ilişkin değerlendirmelerin ışığında saptarlar. Burada verilen örnekler, sınıf mücadelesinin sertleşen şartlarına uygun politikalara, örgüt ve mücadele biçimlerine ihtiyaç olduğunu anlatıyor. 2009 yılında toplanan TKİP III. Kongresi bildirisinde yer alan şu ifadeler bu açıdan yol göstericidir:

"*Siyasal mücadelenin ve çalışmanın bugünkü seyri, devrimci şiddetin belli sınırlar içinde örgütlenmesini giderek bir ihtiyaç olarak dayatmaktadır. Devletin ve kapitalistlerin devrimci siyasal çalışmaya yönelen kuralsız terörü, kapitalistlerin tek tek fabrikalarda işçilerin en haklı ve masum taleplerini bile*

zorbalıkla sindirmeye çalışmaları, bu ihtiyacın güncel temelidir. TKİP III. Kongresi, bu çerçevede partinin önüne bir yandan pratik eğitim ve donanım görevini, öte yandan işçi hareketi bünyesinde İşçi Savunma Birlikleri örgütleme görevini koymuştur."

Sınıf mücadelesinin mevcut sertleşme düzeyi, İşçi Savunma Birlikleri'ni güncel ve yakıcı bir görev haline getirmiştir.

Kongre bildirisinde yer alan ifadelerden de görüleceği gibi, bu basitçe sınıf mücadelesinden kopuk bir tarzda, partinin güç ve imkanlarının devletin ve kapitalistlerin şiddetine karşı örgütlenmesi olarak anlaşılamaz. Sınıfın devrimci partisi bir komplo örgütü değildir. Ama bir propaganda örgütü de değildir. O, işçi sınıfının sermayeye ve devletine karşı iktidar mücadelesinin önderi/genelkurmayıdır. Partinin stratejik hedefi devrim yapmaktır; yani işçi sınıfını sermayenin sınıf iktidarını yıkacak silahlı bir ayaklanmaya çekmek ve böyle bir ayaklanmayı başarıyla yöneterek zafere ulaşmaktır. İşte parti bu stratejik amacına da bağlı olarak devrimci taktiğini, işçi sınıfının mücadele bilincini ve kapasitesini eylemli süreçler içinde yükseltmek üzere oluşturur. Sınıfın o anki özlem ve ihtiyaçlarına devrimci yanıtlar üreterek, sermaye ve devletine karşı mücadelesine önderlik eder, böylelikle de hem sınıfı hem de kendisini devrime hazırlar. Konumuzla bağlantısı içerisinde vurgulayalım ki; parti elbette, sınıfın kendisini savunma güç ve kapasitesini geliştirmek ve bu mücadelesine önderlik edebilmek için, aynı zamanda devrimci şiddeti kullanabilecek bir kapasite ve donanıma sahip olmak durumundadır. Nitekim TKİP III. Kongresi Bildirisi de bu iç bütünlüğü gözetmekte ve İSB politikasını da bu temele oturtmaktadır.

Savunma, sınıfın kafasını kaldırdığı her durumda yüzyüze kaldığı zorbalığa karşı ayakta kalmasının zorunlu bir gereğidir. Öyle ki, işçi sınıfının en geri bölükleri dahi herhangi bir hak mücadelesine giriştiklerinde bu ihtiyacı hissederler, kapasiteleri ve yetenekleri ölçüsünde de kendilerini savunmaya çalışırlar. Devrimci sınıf partisi sınıfın direnme kapasitesini geliştirmek için bu nesnel durumdan en iyi biçimde yararlanmalıdır. Sınıfı yasaları aşan fiili-meşru mücadeleye ve bu mücadelenin gereklerine uygun davranmaya çağırmalı, bunu her günkü propagandasının temel bir boyutu haline getirmelidir. Elbette bununla da yetinmemeli, yanısıra, nasıl yapılması gerektiğini bizzat göstermeli, olanaklı olan her yerde önderlik etmelidir. Yani parti devrimci şiddeti, sınıf çalışmasının her anında, güncel taktik politika-eylem ve örgütlenmenin temel biçimi olarak düşünmelidir.

Dolayısıyla, burada sözkonusu olanın sadece kitle eylemlerinde militan mücadele biçimlerini kullanmak olmadığı açıktır, ama onu da içermektedir. Örneğin Daiyang'da grev silahını etkisizleştirmek için kullanılan grev kırıcıların fabrikaya girişine engel olmak mücadelenin kazanılması için kritik bir sorun haline gelmiştir. İşçilerin bunun için bulduğu eylem biçimi grev kırıcılarının taşındığı servisleri sanayi bölgesine sokmamak olmuştur. Fakat böyle bir eylemin başarıyla örgütlenmesi için, onu olabildiğince polis ve patrondan gizlemek gerekir. Çünkü polisin önden haberi olması halinde engellemek üzere önlem alması kaçınılmazdır. Ama eylemi başarıya ulaştırmak için sadece yolu kapatmak yeterli değildir, kapattıktan sonra sürdürebilmek de gerekmektedir. Eğer amaç bir protesto değil hak kazanmaksa, eyleme giderken tüm ihtimalleri düşünmek, polise karşı koyma dahil tüm fiziki saldırılarına karşı korunmak önemlidir. Dolayısıyla "savunma" ve "korunma", eylemlerde özel olarak gözetilmesi gereken bir ihtiyaçtır. Bu da politik, ruhsal ve teknik bir hazırlık anlamına gelir. İşte bu hazırlık İSB politikasının kapsamına girmektedir.

Diğer taraftan, grev ve direniş kırıcılığını engellemek çoğu durumda, bu zorbalığa başvuran sermayeyi bunun için kullanabileceği işbirlikçilerden yoksun bırakmak sorunudur. Yani patronla işbirliği yapan grev kırıcılarına yaptıklarının karşılıksız kalmayacağını göstermek gerekmektedir. Grev kırıcılarının cezalandırılması, mücadeleye girişen pek çok işçi bölüğünün özel bir gündemi olabilmektedir. Bu durumda, Daiyang işçilerinin yaptığı türden kitlesel militan eylemliliklerle birlikte,

aynı zamanda onu da kolaylaştırmak üzere, işbirlikçiler üzerinde caydırıcı bir şiddetin kullanılması gerekli olabilmektedir. Bu ise devrimci şiddeti uygulayabilecek bir teknik donanım, özel bir organizasyon, karşı saldırıyı etkisizleştirecek savunma tedbirleri anlamına gelmektedir. Tam bir gizlilikle hareket etmek, grev kırıcılarını cezalandırmak için uygun güçleri belirlemek, onları eğitmek ve donatmak gerekir. Hedeflenen eylemi başarıyla gerçekleştirebilmek için bu zorunludur. İşte İSB politikasının somut uygulama alanlarından biri de budur. Komünistler, tam da böylesi ihtiyaçlardan yola çıkarak, İSB'leri bir politika olarak sınıf güçlerine önerecek ve hayata geçirilmesi için yardım edeceklerdir.

Örneklerle açıklamayı sürdürelim.

Türk Metal gibi sendikal korucuların varlığı koşullarında, hak mücadelelerini sonuca götürmek bu korucuları etkisiz kılmaya bağlıdır. Çünkü Türk Metal çetesinin metal işçileri üzerinde kurduğu egemenlik büyük ölçüde zora dayalıdır. Bir sendika olarak metal işçileri üzerinde meşruluk veya inandırıcılıkları olmadığı için, egemenliklerini büyük ölçüde zorbalıkla sürdürebiliyorlar. Kendilerini aşmaya yönelik her işçi hareketini mafyavari yöntemlerle, şiddetle ezmeye çalışıyorlar. Şiddet, işçileri yıldırmanın ve korkutarak sindirmenin bir yöntemi olarak sistematik şekilde kullanılıyor.

Bu sendikal korucular sadece işçilere değil, işçileri örgütlemeye yönelik devrimci siyasal çalışmaya da aynı zorbalıkla saldırmaktadırlar. Öyle ki, bu çetenin yuvalandığı fabrikalara yönelik bildiri dağıtımları büyük ölçüde saldırıya uğramaktadır. Bunun için Türk Metal örneği, hem işçi sınıfının kendisini savunacak bir güç ve kapasiteye kavuşturulması, hem de devrimci siyasal çalışmanın savunulması görevlerinin üst üste düştüğü özel bir örnektir.

Renault ve Arçelik örneklerinde de görüldüğü üzere, metal işçilerinin Türk Metal çetesinden kurtulma mücadelesi oldukça sert bir süreç olarak yaşanacaktır. Bu süreçte pek çok mücadele biçiminin yanında bu çetenin saldırılarına yanıt verecek bir savunma kapasitesi yaratmak ve gerektiğinde şiddet kullanmak zorundayız. Bunun için de İSB'ler metal işçilerinin Türk Metal'den kurtulma mücadelesinin özel bir boyutu olmak durumundadır.

Eğer metal işçileri bu çeteden kurtulmak için örgütlü bir hazırlık yapacaksa, her aşamada Türk Metal çetesinden gelecek saldırıları etkisizleştirecek, işçilere korku salmak üzere uyguladıkları yöntemleri boşa çıkaracak savunma ve karşı saldırı tedbirleri alınmak durumundadır. Önden böyle bir hazırlık yapılamadan mücadele kapıya dayanırsa, hızla bu alandaki açıkları kapatılmalıdır. Ama önden bilinçli ve planlı bir hazırlık yapılıyorsa, mutlaka bu alandaki ihtiyaca yanıt verecek savunma-karşı saldırı tedbirleri, daha en başından itibaren toplam örgütlenme çalışmasının özel bir boyutu olarak düşünülmelidir. Bu da her türlü olasılığa yanıt verebilecek bir siyasal, teknik ve askeri hazırlık anlamına gelmektedir. Örgütlenme sürecinin her aşamasında zorbalıkla karşılaşılabileceğine göre, savunma ve karşı saldırı önlemleri buna göre geliştirilmek durumundadır.

Bu örnekte görüldüğü üzere, metal işçisinin örgütlenme ve mücadelesinin nesnel bir ihtiyacına yanıt verdiği ölçüde, İSB'ler bir mücadele yöntemi olarak öne çıkarılacak, işçilerin bu bilinçle teknik ve askeri hazırlık içerisine girmeleri teşvik edilecektir. Organik bağların kurulduğu alanlarda ise komünistler işçileri bu doğrultuda hazırlayacaklar, yol gösterip önderlik edeceklerdir.

İSB'ler dar anlamda bir askeri örgütlenme değil, öncelikle bir politika, tarz ve yaklaşımdır. Bu politikanın gereği, partinin-sınıf çalışmasının ve işçi sınıfının bu politikanın gereklerine uygun bir ruha, bir tarza, araç ve yöntem çeşitliliğine ulaşması, kendisini savunma güç ve kapasitesine kavuşmasıdır. Bunu unutmadan, belli politik hedeflere bağlı olarak elbette İSB adı taşıyan örgütlenmeler kurmak da mümkündür. Ama bunun somut biçimleri, sınıf mücadelesinin somut gelişme süreci ve bu sürecin etkin bir öğesi olarak parti çalışmasının gelişim seyri tarafından belirlenecektir.

İşçi savunma birliklerine tarihsel bir örnek...

Almanya'da proleter yüzler deneyimi!

Aşırı sağın büyümesi işçi sınıfının daha militan kesimlerinden bir yanıt gelmesine yol açtı. Komünist Parti bir süredir genellikle 'Proleter 100'ler' diye adlandırılan işçi savunma grupları kurulması çağrısı yapıyordu. Şimdi bunlar kök salmaya başlamıştı – özellikle de Fransızların Alman güvenlik polisini bölge dışına sürdüğü Ruhr'da ve sol Sosyal Demokratik eyalet yönetiminin bunlara göz yumduğu Orta Almanya'da.

Aralık ayında yapılan fabrika konseyleri kongresinde seçilen komite Nisan'da *(1923 yılı)* 'fabrikalarda birleşik cephe olarak hazır olan örgütlü mücadelenin ifadesi olarak proleter 100'lerin inşa edilmesi' çağrısı yaptı. Leipzig'de 1●●'lere dağıtılan üyelik kartları amaçlarını anlatıyordu: 'İşçi sınıfını faşizm tehlikesine karşı aydınlatmak. İşçi mitinglerini ve gösterilerini korumak.'

İdeal olarak bu 100'ler fabrikalardaki kitle toplantılarının kararıyla kurulacaktı. Komünist Parti merkez komitesi işsizlere *işi olan* işçiler üzerinde temellenen öz savunma gruplarına girmeleri çağrısı yaptı: 'İşsizlere özel... Partiye ait 1●●'ler kurmak yok.' Bu şekilde 1●●'ler hareketi fabrika konseyleri hareketiyle ve Denetim Komiteleri hareketiyle yakın bağlar kuracaktı.

Bunun pratikte ne kadar etkili olduğunu anlamak zor. Şüphesiz 1●●'ler çoğunlukla KPD örgütleriydi. Ama Mayıs ve Haziran aylarında Chemnitz'de büyük fabrikalar silahlı fabrika örgütleri kurulmasını *oyladı.* Ve Leipzig'de hareket yedi SPD üyesi, beş komünist ve üç partisiz üyeden oluşan bir komite *tarafından* idare ediliyordu. 96 fabrikayla yakın ilişkileri olduğunu öne sürüyorlardı. Leipzig 1●●'lerinin üye bileşimi şöyleydi: Beşte iki komünist, beşte bir Sosyal Demokrat ve gerisi sıkı bağları olmayan sendikacılar. Üye çoğunluğunun cephede savaşmış eski birliklerden oluştuğu söyleniyordu.

1●●'lerin ilk etkinliği 9 Mart'ta Chemnitz'de oldu: Faşist bir mitinge karşı harekete geçtiler. İki gün sonra aralarında 100 kişilik bir kadın grubunun da bulunduğu 4 bin kişi Thuringia'da gösteri yaptı. Ve 18 Mart'ta Halle'de 'kızıl bayraklı işçi birlikleri'nin öncülük ettiği komünist bir gösteri oldu. 1 Mayıs gösterileri büyüyen hareketi bütün işçi sınıfına göstermek için bir fırsat olarak kullanıldı.

Bütün ülkede 1●●'lerin düzenli erlerinin öncülüğünde gösteriler yapılıyordu. Berlin'de bu işçilerden 25 bininin yarım milyon kişilik bir gösteriye öncülük ettiği söyleniyordu. Aynı gün Essen'de 1●● bin, Halle'de 50 bin ve Münih'te faşistlerin saldırma tehditlerine rağmen, tüm işçi örgütlerinin ortak düzenlediği 70 bin kişilik gösteriler oldu.

Kısa süre sonra içişleri bakanı Severing tüm Prusya'da 1●●'leri yasakladı. Bir ay öne şöyle iddia etmişti: "KPD bir süredir proleter öz savunma kuvvetleri kurulması çağrısını yapıyor –yalnızca nasyonalist mitinglere engel olmak ve komünist mitingleri korumak için, faşistlere ve aşırı sağ örgütlere karşı bir savunma olarak değil, aynı zamanda bir Kızıl Ordu'nun öncü kolu olarak."

Bu yasak, yine de, hareketin Fransızların kontrolü altındaki Ruhr'da ve Orta Almanya eyaletleri Saksonya ve Thuringia'da gelişmeye devam etmesini engelleyemedi. 15 Mayıs'ta

(Devamı s.28'de)

Sınıfı devrime hazırlama sorumluluğu!

B. Emek

Kapitalizmin derinleşen krizi, emperyalistler arasındaki kızışan rekabetin ürünü olan savaş ve saldırganlık, döneme rengini veren temel gelişmelerdir. Toplumsal servetin ulaştığı boyut, servet-sefalet çelişkisinin alabildiğine derinleşmesi, kapitalizmin onulmaz çelişkilerinin tüm çıplaklığıyla dışa vurması, işçi sınıfının tarihsel misyonunu gerçekleştireceği "Yeni Ekimler"in yakınlaşmakta olduğuna işaret ediyor.

"Yeni Ekimlerin" partisi TKİP, gerçekleştirdiği IV. Kongre ile devrime çok yönlü hazırlığın somut sorunlarını ele almıştır. İçinden geçtiğimiz süreçte devrime hazırlık, devrimci parti ile sınıfın bütünleşme çabasında anlamını buluyor. Bu nedenle devrime hazırlığımızın ayaklarını bastığı esas zemin, kapitalist sistemdeki tek tutarlı devrimci sınıfı, yani işçi sınıfını temel alan devrimci siyasal faaliyetimizdir. Tüm zaaf ve yetersizliklerimizi aşma iradesiyle sınıf çalışmasına yükleniyor, sınıfı devrimcileştirmeyi hedefleyen bir siyasal faaliyeti örgütlüyoruz.

Kapitalizmin derinleşen krizinin faturasının işçi sınıfına ödettirilmesi anlamına gelen ağır sosyal yıkım saldırılarının ve sınıfın emek gücünün vahşi sömürüsüne dayalı politikaların uygulandığı temel alan fabrikalardır. Artı-değer üretme sürecinde ücretli emek ile sermaye fabrikalarda karşı karşıya gelir, sınıfsal çelişkiler burada üretilir, sınıfa yönelik kapsamlı saldırılar en yalın ve acımasız biçimde burada uygulanır. Kapitalist üretimin temel karakteri tüm fabrikalarda yansımalarını bulur. Uzun çalışma saatleri, düşük ücretler, üretimde esnekleşme, hızlı çalışma, yoğun baskı vb., tüm fabrikalardaki ortak sorunlardır.

Değerlendirmelerimiz, sınıf çalışmamızın dayandığı eşiği aşmakta ve sınıf içerisindeki çalışmayı kazanılmış mevzilere dayandırmakta yaşanan zorlanmaya işaret ediyor. Bunu başarabilmek için 25 yıllık ideolojik, politik, örgütsel birikim ve kazanımlarımıza dayanmak, sınırlarımızı zorlayan bir pratik sergileyebilmek durumundayız. Bu noktada yerel parti örgütleri ile tüm kadro ve militanlarımıza önemli sorumluluklar düşmektedir.

Sınıf hareketinin geri seyrini kırabilecek dinamikler, sermayenin saldırılarına karşı yaygınlaşan irili ufaklı işçi direnişlerinde, sınıfın eylemli tepkilerinde, örgütlenme ve mücadele deneyimlerinde mevcuttur. Bu örgütlenme ve mücadele arayışları yaygınlaşmakla birlikte, henüz sermayenin kapsamlı saldırılarına karşı güçlü bir direnişi örebilecek düzeye ulaşamamıştır. Fakat, iktisadi, sosyal ve siyasal gelişmeler işçi sınıfı kitlelerini hızla mücadele içine çekecek, sınıf hareketini geliştirecek dinamikleri güçlendirmektedir. Bu dinamiklere zamanında ve doğru bir biçimde müdahale etmeyi sağlayabilecek bir hazırlığa yoğunlaşmak büyük bir önem taşımaktadır.

Sınıf hareketindeki tüm gelişmeler, işçilerin sermayenin kapsamlı saldırılarına karşı tepkilerinin içten içe biriktiğini ve güçlendiğini gösteriyor. Bu zeminde yaygınlaşan eylemler zemininde öncü bir işçi kuşağı yetişiyor. Ancak sınıf hareketinin zayıflığı nedeniyle bu kuşağın "öncü işçi" kimliği zaaf ve yetersizlikler taşıyor.

Sermayenin kapsamlı saldırıları, örgütlenme ve sendikalaşma eğilimini hızlandırarak, işçi sınıfının bilinç ve örgütlenme düzeyinde olumlu etkiler yaratıyor. Ancak bu eğilim devrimci önderlikten yoksun kaldığında yenilgi kaçınılmaz oluyor. Örgütlenme ve direniş deneyimleri, taban örgütlülüğünün zayıf olması ve öncü müdahalenin zamanında gerçekleşememesinden kaynaklanan iç zayıflıklarına yeniliyor.

AKP'nin pervasızca uyguladığı yıkım politikaları, sınıf kitlelerinin çalışma ve yaşam koşullarını ağırlaştırmakta, kölelik dayatmalarına karşı biriken öfke kendiliğinden dışa vurmaktadır. Ancak bu tepkilerin ürünü mücadele eğilimi işçilerin bilinç ve örgütlenme düzeylerinin geriliğine ya da sendikal bürokrasinin uzlaşmacı veya ihanetçi çizgisine takılmaktadır. Bu noktada komünistlerin öncü

müdahalesi belirleyici bir önem kazanmaktadır.

Seçilmiş hedeflere odaklı fabrika politikamız, sendikalaşma hedefli komiteleşme çalışmaları, ancak sınıf kimliği asgari olarak gelişmiş işçilerin sabırlı ve soluklu çabası ile birleşebildiğinde hayat bulmaktadır. Bu açıdan belli bir zorlanma yaşayabiliyoruz. Ancak, hedeflediğimiz fabrikalarda halihazırdaki suskunluğun bakmaksızın, işçilerle sürekliliği olan bir ilişki geliştirmenin koşullarını zorlamalı ve her an bir hareketliliğin gelişebileceğini hesaba katan bir hazırlık içinde olmalıyız. Çalışma alanlarımızdaki çevre ve çeper ilişkilerimiz işçilerden oluşuyor. Bu ilişkileri fabrikalardaki süreçlere müdahalenin dayanağı olarak görmeli, onlarla sabırla ve gelişimlerini gözetecek tarzda özel olarak ilgilenmeliyiz.

İlişki kurduğumuz işçilerin kimliğindeki zayıflıkların üzerine gitmek durumundayız. Sınıfa güvenmeyen, mücadele etmekten uzak duran umutsuz yaklaşımların sonucu olarak, daha da artan fiziki yıpranma ve ahlaki-moral çürüme sınıf saflarında küçümsenemeyecek boyutlarda. Fabrikalarda çalışma yürütürken, olumsuz etki yaratacağı düşüncesiyle devrimci siyasal kimliğimizi gizlemek, sosyal ilişkiler üzerinden ilişki geliştirmek adına işçilerin geri eğilim ya da alışkanlıklarına tabi olmak yanlışlığına düşmemeliyiz. Fabrikadaki çalışma koşullarına tepki gösteren işçilerin karşısına devrimci taraf olarak çıkmak, dinsel gerici ideolojinin etkisi altında olan işçiler üzerinde dahi olumlu, zamanla güven veren sonuçlar yaratmaktadır.

İşçilerin geri bilincinin basıncı altında kalarak ağırdan almak, düşünsel bir darlığın ürünüdür. İşçilerin bilinç düzeyleri ne kadar geri olsun, onları mücadeleye çekmek için iradi müdahalelerimizi kesintiye uğratmamalıyız. Önemli olan, onlarla yakıcı sorunlar üzerinden bütünleşebilecek bir ısrar ve çabayı gösterebilmek ve işçi ilişkilerimizin her biriyle kimliksel özellikleri ve bilinç düzeylerine uygun bir tarzda ilgilenmeyi başarabilmektir.

Bugün işçi sınıfı her renkten burjuva ideolojisi ile kuşatılmakta, bilinçleri kötürümleştirilmektedir. Burjuva kuşatma ahlaki, kültürel vb. alanlarda da sonuçlarını üretmektedir. Bu, sınıf çalışmamızın gelişimini zora sokmaktadır. Ancak, örneğin mezhepsel ya da etnik ayrımlar, ağır baskı ve kölelik koşullarının hakim olduğu fabrikalarda hareketlilik geliştikçe etkisini yitirmektedir. Bugün bilinç düzeyi en geri bir işçi bile, fabrikada örgütlenen işçileri solla ilişkilendirmektedir. Düzenin gerici etkileri üzerinden oluşan bu algı, fabrikadaki hareketliliğin yaratacağı koşullar içinde avantaja çevrilebilir. Çünkü bu algı tersinden de fabrikada siyasal çalışmayı kolaylaştıracak faktörlerden biridir.

Burada önemli olan, örgütlenmeye açık ve öncü olarak tanımlanabilecek işçilerin, komiteleşmeye dayalı bir taban inisiyatifi kurmalarını sağlayabilmemizdir. Bu taban örgütlülüğünün fabrikadaki sorunlara karşı ortaya koyacağı mücadele işçiler arasındaki kolektif bağı güçlendireecektir. İşçilerin karar alıp uygulayan bir iç inisiyatifi geliştirebilmeleri, çalışma koşullarının ağırlaşması karşısında yoğunlaşan tepkilerle birlikte hızlanacak, daha çok işçi ile bağ kurmanın olanakları artacaktır.

Hedef fabrikalarda işçilerin eğitimi ve komiteleşmeleri doğrultusunda uzun soluklu ve sabırlı bir çaba gösterebilmeliyiz. Fabrika işgali, yemek boykotu, iş yavaşlatma, alkışlı protesto vb eylem biçimlerinin fabrikadaki gelişmelere bağlı olarak devreye sokabilmek için, işçileri önden hazırlamalı, öncelikle bilinçlerinde açıklık sağlamalıyız. Yeterli ön hazırlıktan yoksun eylemliliklerin çalışmayı zaafa uğratabileceğini unutmamalıyız.

Bugün bağ kurduğumuz işçilerin bilinç düzeylerinin geriliği, attığımız adımların yavaş ilerlemesine neden oluyor. Ancak sermaye iktidarının kapsamlı yıkım saldırıları tablonun hızla değişmesine yol açacak niteliktedir. İşçileşme süreçlerini henüz tamamlamamış, örgütlenme deneyimi olmayan işçilerin, gelişecek hareketliliğin özneleri olmasını kolaylaştıracak bir sürece girmekte olduğumuzun bilinciyle hareket etmeli, buna uygun bir hazırlık, yoğunlaşma ve yüklenme içinde olmalıyız.

Fabrikalar devrime hazırlığımızın mevzileridirler. Gerçek bir sınıf partisi olabilmek ve sınıf hareketiyle birleşebilmek, nesnel güçlükleri ve öznel zayıflıkları aşmak doğrultusunda etkin bir iradi çabayı gerektiriyor. Kazanacağımız her mevzi sınıf hareketi içindeki konumumuzu güçlendirecek ve işçi kitlelerinin daha geniş kesimlerine önderlik etmemizin önünü açacaktır.

25. yıl ve parti programını içselleştirmenin önemi

Bilimsel sosyalizmi temel alan parti programımız, onun 150 yılı aşkın deneyimlerinden ve incelenmesinden hareketle oluşturuldu. Programımız, bu topraklarda artık işçi sınıfının bir öncüsü ve yol göstericisinin olduğunun ilanıdır.

Komünist hareket açısından da bu artık yeni bir düzey demektir. 25. yıl vesilesiyle daha güçlü vurgulamamız gereken önemli bir nokta olarak program devrimciliği bir kez daha işlenmelidir. Gerek parti örgütleri gerek tek tek partililer açısından bu sorun bir kez daha gündeme alınmalıdır. Halihazırda yapılan devrim okulu çalışmaları planlanırken bu ihtiyaç gözetilmiştir. Ama bu mümkün mertebe partinin geneline yayılabilmelidir.

Türkiye'de 25 yıldır işçi sınıfı adına söz söyleyen bir hareketiz. Bu bize, toplumsal bir sınıfın temsilcisi olmak gibi çok önemli bir misyon yüklemektedir. Bir sınıfın temsilcisi olmak, o sınıf adına söz söyleyen kişilerin ve örgütün donanımlı olmasını gerektirir. Bu sorun bizde ideolojik-teorik donanım, program hakimiyeti ve programdan hareketle dönemsel politikalar üretebilmek olarak gündeme gelmektedir.

Şunun elbette bir ölçüde doğallığı var. Bir hareket olarak partileşme sürecini yaşıyor ve onun en önemli halkalarından biri olan programınızı oluşturuyorsunuz. Dolayısıyla tüm parti örgütlerinde bunun tartışmaları yapılıyor, buradan gelen bir canlılık yaşanıyor. Gündelik faaliyetinizi örgütlerken, politika üretirken programınıza bakmak ihtiyacını hissediyorsunuz.

Fakat aradan geçen yıllar, Türkiye devrimci hareketinin mevcut tablosunun saflarımıza etkisi ve toplumsal politik atmosfer nedeniyle bu canlılık kısmen gerileyebiliyor. Bu sorun saflarımızda, programatik meseleler üzerinden yetkinleşmeme, dolayısıyla bunu gündelik pratik içerisinde yeterince üretememe olarak yaşanabiliyor.

Kürt sorunu, emekçi kadın sorunu, anti-faşist mücadele, anti-emperyalizm, emperyalist savaş vb. tüm sorunlarda programatik bakışımız temelinde işçi ve emekçilere gündelik olarak propaganda yapabilmek durumundayız. Fakat bu programımız üzerinden donanımlı olmayı gerektiriyor ki bu alandaki zayıflığımız yeterince açık. 25. yılımızı bu zayıflığımızı aşmanın bir vesilesi haline getirebilmeliyiz.

Programatik bakıştaki yetersizlik kimi yoldaşlarımız açısından bir eksiklik olarak görülemeyebiliyor. Açıktan ifade edilmese de, bunun gerisinde şu var: "Bu iş böyle de yürüyor"! Bu aslında varolan ya da varolduğu düşünülenle yetinmektir. Ama biz kendimizi, dünyayı, işçi ve emekçileri değiştirme işini yaşam biçimi haline getirmek isteyen devrimciler olduğumuza göre, bu çarpık düşünce tarzı varoluş sebebimizle çelişir. İşçi sınıfını örgütlemek isteyen bir devrimci bütün programatik sorunlara asgari düzeyde de olsa hakim olmak zorundadır.

Yaşadığımız bu zayıflık, yıllar önce mücadele içerisinde yer almış, kimisi başka siyasetlerden kişilerden bize yansıyabiliyor: *"Biz eskiden bir şeyler öğrenmek için Ekimcilerin ağzına bakardık"!* Bu sözler suratımıza vurulmuş sert bir tokattır. Bu bizim birikimimize derinlemesine bakmamızı gerektiren bir eleştiridir.

O halde yapılması gereken, 25. yılı vesile yapıp, program sorunlarına ilişkin eksikliklerimizi kapatmaya çalışmaktır. Devrime hazırlık perspektifi ile her ihtiyaca yanıt verebilen kadrolar olabilmek için bu zayıflığın üzerine gitmek zorundayız.

K. Yusuf

Feminizm ve ideolojik mücadele alanındaki görevlerimiz

A. Ekin

Bugünkü modern feminizmin kökleri burjuva devrimlerine dayanır. Fransız Devrimi'yle başlayan ve tüm dünyayı sarsan eşitlik ve özgürlük isteminin, kadınları da harekete geçirmesi kaçınılmazdı. Kadınlar devrim sürecinde aktif olarak yer aldılar, kendi örgütlülüklerini kurdular, yayınlarını çıkardılar. Devrimden, kendilerini de eşit vatandaş haline getirmesini beklediler.

Ancak gerçekleşen burjuva devrimler, en radikal olduğu dönemlerde dahi kadını görmezden geldi. Koşulları burjuva devrimlerin o günkü maddi-iktisadi karakteri ve binlerce yılı bulan toplumsal bellek ile belirlenen bu "ihmal", feminizmin bağımsız bir akım olarak şekillenmesinde önemli bir rol oynadı.

Proletaryanın gelişen mücadelesi karşısında burjuvazinin kendi demokratik değerlerine bile yüz çevirerek gericileştiği ve işçi sınıfının toplumsal ilerlemenin bayrağını devraldığı Fransız Devrimi'ni izleyen uzun yıllar boyunca gerçek feminist değerler (kadının özgürlük ve eşitlik talebi) sosyalist mücadelenin içinde yaşatıldı.

Burjuva kadın hareketi ise kendini, kadının özgürlük talebinden çok burjuva erkeğin haklarına sahip olmak mücadelesi olarak ortaya koydu. Her ne kadar burjuva kadın hareketi kendini tüm kadınların temsilcisi olarak görse de, gelişen sınıf çelişkileri ve proletaryanın büyüyen mücadelesi, burjuva kadın ile proleter kadını, "salondaki kraliçe ile mutfaktaki hizmetçiyi" birbirinden keskin bir biçimde ayırdı. 20. yüzyılın ilk çeyreğinde gerçekleşen her devrimci yükselişte ya da önemli siyasal gelişmede, burjuva kadın ile işçi kadın iki ayrı sınıfın mensupları, dolasıyla iki farklı tutumun sahipleri olarak karşı karşıya geldiler. Ve 20. yüzyılın ilk yarısında kadınlar bazı önemli haklar kazanmaya başladıklarında, bunu burjuva kadın hareketlerinden çok proletaryanın gelişen mücadelesine borçludurlar.

'60-70'li yıllar: "İkinci dalga feminizm"

'60'lı yılların ikinci yarısında, dünya çapındaki kitle hareketleri yeni bir özgürlük dalgası yaratırken, feminizm bağımsız bir akım olma çabasına yöneldi. Daha çok orta sınıf kadının cinsel özgürlük istemine dayanan bu çaba, o yılların devrimci atmosferinin de etkisi ile, kadın cinsiyeti merkezli "devrimci" bir söylem oluşturarak, esas dayanağı olan burjuva kadın hareketinden ve sınıfsal mücadeleyi esas alan proleter kadın hareketinden ideolojik olarak da ayrışmaya çalıştı. Kürtaj, doğum kontrolü, pornografi, kadının kendi bedeni üzerinde söz sahibi olması vb., konular temel mücadele başlıkları haline gelirken, "cinsiyetçi bir toplum teorisi" geliştirilerek "yeni feminizme"

ideolojik bir temel yaratılmaya çalışıldı. Tarihsel olarak öncülleri bulunan ve '70'li yıllarda olgunlaştırılmaya çalışılan bu teoriye göre, "tüm kadınlar tüm erkekler tarafından sömürülen ezilen bir cinsi" oluşturuyorlardı ve "kurtuluşlarını kendilerini sömürüp ezen bir cins olan tüm erkeklere ve onların çıkarlarına dayalı sisteme ('patriyarkaya') karşı mücadele ederek sağlayabilirlerdi". Kadın ve erkek iki ayrı değer sisteminin temsilcisiydi. Kadın üzerindeki baskı, sömürü ve tahakküm sınıf ilişkilerinden değil bu ilişkilere de yön veren erkeğin doğasından geliyordu. Buna karşı ezilen kadın ise, insanlığın kurtuluşunu ve geleceğin değerlerini temsil ediyordu.

Genelde "radikal feminizm" üst başlığında toplanan bu akım ile belli bir ideolojik mücadeleye giren sosyalist feminizm de modern biçimini bu dönemde kazandı. Esas olarak aynı arayışın, feminizme maddi bir temel yaratma çabasının başka bir ürünüydü. Farklılık bu temelin, yetersiz bulunmakla birlikte tarihsel materyalizmin kendisinde aranmasından geliyordu. Bu fark radikal feminizmden farklı politik tutumlar savunmayı (almayı değil savunmayı, pratiklerinde esaslı bir ayrım yoktu) beraberinde getirse de, özünde yapılan aynı öze yamalı bir marksist elbise giydirilmesinden ibaretti. "Marksizm'in sadece üretim süreci ile ilgilendiği, yeniden üretim sürecini ve burada kadının konumunu görmezden geldiği" en temel eleştiri olurken, iktisadi faktörlerin yanı sıra toplumsal faktörlerin yeterince gözetilmediği yaklaşımı bu eleştiriyi tamamlıyordu. Erkek kendi başına sorunun kaynağı olmasa da önemli bir parçasıydı.

Bugünün dünyasında, siyasal planda ne denli etkili olduğundan ve burjuvazi-işçi sınıfı mücadelesi dışında kendini ne ölçüde bağımsız konumlandırabileceği tartışmalarından bağımsız olarak, feminizmi bir ideolojik akım olarak tanımlamak mümkündür. Toplumdaki temel çelişkiyi kadın ve erkek arasındaki çelişki olarak ele alan feminizm, tarihi de "kadınların erkeklere boyun eğdirdiği değişmez ataerkil yapıların öyküsü" olarak görmektedir.

Buna göre, hangi sınıftan olurlarsa olsunlar kadınlar için bu yapıları yok etmenin tek yolu, yine hangi sınıftan olurlarsa olsunlar tüm erkeklere ve onların düzenine karşı birleşip mücadele etmektir.

Oysaki Marksizm sınıf çelişkilerini ve mücadelesini esas alır. Kadın sorununu işbölümüyle ve toplumun sınıflara ayrılmasıyla birlikte ortaya çıkmış ve ancak bunların ortadan kalkmasıyla birlikte yok olacak bir sorun olarak görür. Ve bunun ancak kadını-erkeği ile işçi sınıfı ve emekçilerin ortak mücadelesiyle başarılabileceğini savunur.

Marksizm kadınların özgürlük ve eşitlik arayışının bir ürünü olarak ortaya çıkan feminizmi kendi değerlerinin bir parçası olarak kabul eder. Ancak hangi biçim altında olursa olsun, tarihin akışını iki cinsiyetin birbiriyle mücadelesini esas alarak açıklayan bir anlayışın kadınları özgürleştirmeyi başarmak şöyle dursun, tüm toplumu özgürleştirecek tek güç olan işçi sınıfını kendi içinde cinsiyete dayalı olarak bölüp parçalamak manasına geleceğini bilir. Bu açıdan Marksizm ve feminizm uzlaştırılamaz iki akımdır. Feminizmle mücadele, işçi sınıfı ve emekçilerin ortak mücadelesinin sağlanması mücadelesi olduğu kadar, kadınların gerçek kurtuluşunun sağlanması mücadelesinin de bir parçasıdır.

Türkiye'de feminizm

Bağımsız bir akım olarak feminizmin Türkiye'de ortaya çıkması '80 darbesinin ardından olmuştur. Geçmişte sol ve devrimci yapılar içinde yer alan kadınların çabalarıyla yaratılan kurumsallaşma girişimleri, yayın deneyimleri, akademik çalışmalar ve düzenlenen kampanyalar üzerinden şekillenmiştir. Kendini feminist olarak adlandıran kadınlar, '80'li yılların sonunda kampanyalar merkezli çıkışlar yaparak daha eylemli bir hatta doğru evrilseler de, hareket hiçbir zaman kitlesel bir karakter kazanmamıştır. Yer yer gerçekleştirilen radikal eylemler ve batıdaki feminist yazının çevrilmesiyle oluşturulmaya çalışılan "radikal

ideolojik söylem" onu, Özallı yılların "liberalleşen Türkiye'sinde" burjuvaziye yedeklenmekten alıkoyamamıştır. '90 yıllarda sermaye tarafından yapılan düzenlemeler "feminist hareket" tarafından olumlu karşılanmış, hatta bu düzenleme çalışmalarına bazı kişi ve kurumların bizzat katıldığı da olmuştur.

'80'li yıllar, "ikinci dalga feminizm" diye adlandırılan akımın batıda, "kadınlar arasındaki etnik ve sınıfsal farklılıkları görmezden gelerek, orta sınıf kadının deneyimlerini tüm kadınlara dayattığı" eleştirisi adı altında güç kaybettiği bir dönemdir. Buna rağmen Türkiye'de, özellikle geçmişte sol-devrimci yapılar içinde yer alan kadınlar arasında kendine geniş bir etki alanı bulması 12 Eylül 1980 askeri darbesinin yıkıcı etkilerinden bağımsız düşünülemez.

Fakat bugünkü feminizme esas güç katan olgu, 12 Eylül yenilgisinin ardından bu sefer de reel sosyalizmin çöküşü ile geleneksel devrimci demokrat hareketin ana akımları şahsında yaşadığı tasfiyeci yıkımdır. Bu iki yenilginin etkisiyle dünün devrimci örgütleri yeni reformist partilere dönüşürken, kadın sorununa yaklaşım evrimsel bir süreç içerisinde, '70'lerin kaba bir marksist anlayışından eklektik bir feminizme doğru kaymıştır. Şu veya bu biçimde kendini sosyalist olarak tanımlayan yeni reformist partiler, feminist söylem ve etkinin bu topraklarda asıl taşıyıcıları olmuşlardır. Hala da durum budur.

Feminizm kitlesel dayanağını ise '90'ların başına kadar görmezden geldiği Kürt hareketinde bulmuştur. Kürt kadınının feodal boyunduruğa karşı olan enerjisini açığa çıkarmada sağladığı muazzam başarı, feministleri Kürt hareketini keşfetmeye yöneltmiştir. Ancak bu yönelimin Kürt hareketinin tam da düzen içi çözüme yöneldiği, marksist ideolojiye tümüyle sırt çevirdiği bir döneme denk gelmesi dikkat çekicidir. Kürt hareketi düzen içi çözüm arayışına girdiği dönemde feminist retoriği kullanmaya başlamış, feministler ise aynı dönemde Kürt kadınının "özel ezilmişlik deneyimini" önemsemeye başlamışlardır. Kürt hareketinde feminist etki sol hareketteki tasfiyeci-reformist eğilimle birleşince, feminizmin bugünkü etkisi ortaya çıkmıştır.

Dolayısıyla, Türkiye'de "feminist akım", devrimci hareketin ve Kürt hareketinin yaşadığı reformist tasfiyeci tahribatın bir ürünü olarak kendine varlık zemini bulmuş, etki alanını ve kitlelerle temasını ya burjuva kadın hareketi üzerinden ya da sözkonusu reformist parti ve yapıların "kadın kollarının" çalışmaları üzerinden sağlamıştır. Bağımsız bir kadın hareketi ülküsüne sahip olmasına rağmen hiçbir örgütsel model geliştirememiş, kendi gücüne dayalı kalıcı kurumsallaşmalar yaratamamıştır.

Hangi feminizmle nasıl bir ideolojik mücadele?

Bu yazının amacı "feminizm akımını" tarihsel bir değerlendirmeye tabi tutmak, bu kapsamda onun Türkiye'deki gelişim süreçlerini ele almak ya da devrimci hareketteki reformist kırılma ile feminizm ilişkisini irdelemek değildir. Belki ilki değil ama ikincisi daha kapsamlı bir değerlendirmeye tabi tutulması gereken önemli bir konudur. Ana hatlarıyla ve bazı başlıklar üzerinden gerçekleştirdiğimiz bu kısa özetin amacı, "kadın sorunu üzerinden feminizmle daha belirgin bir ideolojik mücadele yürütmek gerekli" dediğimiz yerde, bu tür bir mücadelenin öne çıkan başlıklarını daha kolay tanımlayabilmektir.

Yukarıdaki özetten anlaşılacağı gibi, Türkiye'de homojen bir bütünlüğe sahip, kendi başına bir etki alanı ya da faaliyet kapasitesi olan bir feminist hareketten söz edilemez. Bugün birçok sendika, kitle örgütü ya da siyasal yapılanmada görülen feminist eğilimlerin esas dayanağı, (düzen cephesinden aldığı doğal destek sayılmazsa) sol hareketin yaşadığı reformist tasfiyeci süreçtir. Bunun için "feminizme" karşı mücadele, kendine özgü yanları olsa bile, tasfiyeciliğe ve reformizme karşı mücadeleden bağımsız ele alınamaz. Hatta bugünün şartlarında gerçek anlamını burada bulmaktadır. Bu açıdan sınıf

devrimcileri olarak esas yüklenmemiz gereken alan burasıdır.

Bunun böyle olması "feminist kuram"ın temel argümanları ve buna dayalı retoriği üzerinden ele alınmasını elbette gereksiz kılmamaktadır. Tersine, yaşanılan tasfiyeci dalganın etkisiyle bu kuramın her türlü bilimsel temelden ve sınıfsal bakışaçısından yoksun kavramları, sınıf hareketinin ve bunun ayrılmaz parçası olan kadının özgürlük ve eşitlik mücadelesinin içine (reformist yapıların ve aydın akademik çevrelerin eli ile) sokuşturulmaktadır. Değişik versiyonlarıyla feminist kuramın temel argümanları ve buna dayalı kavramlarını ele almak ve bunların altı boş yapısını ortaya koymak, bir görev alanıdır.

Bununla da bağlantılı olarak, güncel mücadele alanında "feminist hareket"in kendi dar ve kitlelerden kopuk deneyimleri ile bazı talep ve çözüm önerilerinin ele alınması, ideolojik mücadele alanının başka bir gerekliliğidir. (Sığınma evleri talebinden ev içi emeğin ücretlendirilmesine, bazı hukuksal yasaların ele alış biçiminden kadın bedeni sorununa kadar oldukça geniş bir alandır bu.)

Reel sosyalizm şahsında Marksizm'in kadın sorununun çözümünde başarısız kaldığı, feministlerin temel argümanlarından biri olmuş, aynı argüman reformist çevreler tarafından da döne döne tekrarlanmıştır. Bu çerçevede, sınıf mücadelesinin kadınların özgürleşmesini nasıl sağladığı, Ekim Devrimi ve diğer örneklerin kadınların özgürleşmesine katkılarını ayrıntılı olarak ortaya koymak, bu konudaki mevcut birikimi geliştirmek ve kadın çalışmamamızın temel bir aracı olarak tabanımıza ve faaliyetimize mal etmek başka bir gereklilik olarak önümüzde durmaktadır.

Gene tarihsel deneyimler kapsamında geride kalan iki yüzyılın en önemli siyasal ve toplumsal olaylarında burjuva-küçük burjuva kadın ile devrimci proleter kadının aldığı tutumlar üzerinden, feminist ideolojinin nasıl her seferinde düzenle pratik bir bütünleşmeye yol açtığı somut örnekler üzerinden göstermek, "feminizme" karşı yürütülecek mücadelenin en somut alanlarından biridir.

Unutulmaması gereken bir başka husus ise, tüm bunların feminizme karşı ideolojik mücadele kapsamında söylendiği, kadın sorunu üzerinden ideolojik mücadele alanının çok daha geniş olduğu ve esas sivri ucun sermaye düzenine ve binlerce yıllık toplumsal değer yargılarının kadının bilincini körelten ideolojik hegemonyasına yöneltilmesi gerektiğidir.

Almanya'da proleter yüzler...

(Baştarafı s.21'de)

10 bin işçi, polislerin koruması altında miting yapan 8 bin 500 kişilik sağ kanat paramiliter Stahlhelm ile çatıştı. 100'ler Saksonya'da faşistlerin bir yerden bir yere hareketini durdurmak için yollara engeller kurabilecek kadar büyümüşlerdi. Ruhr'daki yetkililer 100'lerin önemi konusunda ayrışıyorlardı. Resmi görüş 100'lerin muhtemel fabrikalarda var olduğu ama madenlerde olmadığı yolundaydı.

Almanya'nın geri kalanında hareketi yeraltında inşa etmek için çabalar sürüyordu – örneğin Halle'de fabrika konseyleri, 1923 Haziran ayı sonunda 'illegal' bile olsa 'savunma güçleri' kurulması yönünde oy kullandı.

Bir kez kurulduktan sonra 100'ler kendilerini antifaşist eylemlerle sınırlamadılar. Enflasyon hızlandığı için Denetim Komiteleri 100'leri doğal olarak spekülasyona karşı kararlar alınmasını zorlamanın araçları olarak kullandılar. Orta Almanya'nın sanayi merkezlerinden, tarım işçilerinin tahliyesini durdurmak üzere (kırsal bölgelere –ç.n.) yollanıyorlardı. Giderek grev gözcülüğünün ve grevlerin yayılmasının savunusunu üstleniyorlardı.

(Kaybedilmiş Devrim/Almanya 1918-1923, Chris Harman, Pencere Yayınları, s.305)

8 Mart yaklaşırken...

Kadın sorunu, reformizm ve görevlerimiz

D. Güneş

İçinden geçtiğimiz döneme ilişkin değerlendirmeler ışığında "Her alanda devrime hazırlanıyoruz" şiarını öne çıkartan TKİP IV. Kongresi, partinin çok yönlü sorunlarını ele almıştır. Devrime hazırlanma görevinin bir parçasını da ideolojik alanda hazırlık oluşturmaktadır. IV. Kongre değerlendirmelerinde bu çerçevede, partinin mevcut ideolojik birikiminin partinin tümüne maledilmesi ve teorik çalışmaya daha özel bir ilgi gösterilmesinin yanısıra, oportünizme karşı etkili bir ideolojik mücadele ihtiyacına işaret edilmektedir. Bu sonunucu noktada açılış konuşmasında şu görüşler ifade edilmektedir:

"*İdeolojik cephede üçüncü bir temel önemde görev, oportünizme karşı etkili bir ideolojik mücadeledir. Bu mücadelenin ana hedefi başlıca reformist akımlardır, öyle olmalıdır. (...) Bunlar önemli bir bölümüyle dünün devrimci halkçı akımlarının devrimden kopmuş kesimlerinden oluşmaktadır ve aynı yola son yıllarda yenileri girmiş bulunmaktadır. Siyasal sahneyi bugün bu türden bir reformist akımlar çeşnisi tutmaktadır. Elbette devrimci mücadeleyi güçten düşüren, bu mücadelenin güçlerini sürekli heba eden bir barikat olarak... Reformist akımlar, çeşitli imkanlardan ve kolaylıklardan da yararlanarak, devrime akan güçleri kendilerine çekmekte, kendilerine benzetmekte ve böylece düzen için zararsız öğeler haline getirmektedirler. Bunu hala de devrim ve sosyalizm iddiasıyla ve söylemiyle yaptıklarına göre, bu iddianın ve söylemin gerisindeki gerçeği düzenli biçimde ortaya koymak, bunlara karşı verilecek ideolojik mücadelenin temel yönüdür ve partinin önünde temel önemde bir görev olarak durmaktadır.*" ***(IV. Kongre Açılış Konuşması, Ekim**, Sayı: 284)*

Sol hareketin önemli bir bölümünün devrimci iktidar perspektifini yitirmesinin, diğer alanlarda olduğu gibi kadın sorununda da yansımasını bulması kaçınılmazdı. Sol hareketteki tasfiyeci savrulmanın ürünü olarak devrim iddialarını terk edenler, parlamentocu-reformcu bir çizgiye savrulurken, Kürt kadın hareketinin kuyruğunda da feministlerle buluştular.

'80 sonrasında ortaya çıkan, kadın-erkek eşitsizliği temelinde ve erkek egemenliğine karşı mücadeleyi esas alan feminist gruplar, bugün kelimenin gerçek anlamıyla "marjinal"dirler. Kentin küçük-burjuva katmanlarına dayanan, sınıf ve emekçi kitlelerden kopuk bir şekilde

kadınların cinsiyet temelli hak eşitliği mücadelesini savunan, devrimcilere çıkışından itibaren tepki besleyen feminist akım, asıl politik etkisini Kürt hareketi ile reformist harekete borçludur. Dolayısıyla bugün kadın mücadelesinde asıl muhatabı onlardır. Zira, IV. Kongre bildirisinde ifade edildiği gibi, bu alanda de *"devrime akan güçleri kendilerine çekmekte, kendilerine benzetmekte ve böylece düzen için zararsız öğeler haline getirmekte"* ve devrimci mücadeleyi güçten düşürmektedirler. 8 Martlar'da yaşanan tablo bunun en somut örneğidir. Kadın mücadelesi vermek, "kadınların taleplerinin gerçek savunucusu" olmak adına, kadınların ufku düzen sınırlarına hapsedilmektedir. 8 Mart'ın tarihsel ve sınıfsal özüne uygun bir şekilde, kadın-erkek işçi ve emekçilerin omuz omuza alanlara çıkarak bir mücadele günü olarak kutlanmasının önü kesilmek istenmekte, böylece sınıf mücadelesine zarar verilmektedir.

Dolayısıyla bu çizgiye karşı bu alanda da mücadele yürütmek, devrimci mücadelenin ve sınıf hareketinin çıkarları gereğidir. Kadın sorunu eksenli kurultay tam da bu amaç doğrultusunda, kadın sorununda devrimci bakışı ortaya koyma ve kadın sorununu düzen içi mücadele alanına çeken reformist-feminist çizgiyi sergileme çerçevesinde örgütlenmiştir.

Kurultaydan 8 Mart'a uzanan sürecin başarıyla ilerletilmesi, bir dizi açıdan yüklenmeye bağlıdır. Özellikle kadın sorununda ideolojik birikimin partiye maledilmesi, emekçi kadınlarla bağların güçlendirilmesi ve mücadeleye çekilmesi hedefleri bu süreçte özel olarak gözetilmelidir.

Emekçi kadınları devrimci mücadeleye seferber etmek!

"Her toplumsal ve siyasal sorun gibi kadın sorunu da, temelde toplumsal ilişkilerin köklü devrimci değişimine dayalı olarak çözülebilir bir sorun olsa bile, bu elbette onun mevcut toplumun sınırları içinde şu veya bu sınırlar içinde bir çözüme ulaştırılamayacağı anlamına gelmez. Sadece bu çözümün son derece kısmi ve iğreti, koşullara bağlı ve geçici olacağı, böyle olmaya da mahkum olduğu anlamına gelir. Köklü ve kalıcı çözüm için, mevcut toplumsal ilişkilerin köklü dönüşümü, yani bir toplumsal devrim, mutlak bir zorunluluktur." ***(H. Fırat, Kadın sorunu üzerine konferanslardan...)***

İlk ortaya çıkışlarından itibaren komünistler, diğer temel toplumsal sorunlar gibi kadın sorununun da kalıcı ve gerçek çözümünün ancak bir toplumsal devrimle olanaklı olacağını net bir şekilde ortaya koymuşlardır. Günümüz kapitalist toplumunda kadınlar üzerindeki baskı ve eşitsizliğe karşı mücadeleyi proleter devrim hedefine bağlı olarak ele almışlar ve bu temelde yürütülecek mücadelenin "proleter devrimin manivelaları" olacağını vurgulamışlardır:

"Tarihsel olarak çözümlenmemiş demokratik görevler, ulusal sorun, genel anti-emperyalist mücadele, savaşa ve militarizme karşı savaşım, barış için savaşım, kadın sorunu, gençlik sorunu, çevre sorunu vbg. Ya doğrudan kapitalizmden kaynaklanan, ya da kapitalizmin tabiatı gereği çözmediği veya çözmeye muktedir olmadığı sorunlar, proleter devrimin manivelaları olacak, onun toplumsal desteklerini artıracaktır." ***(Platform Taslağı,*** *Mayıs 1987-* ***Demokrasi ve Devrim,*** *Eksen Yayıncılık, s.10)*

Proleter devrim perspektifine bağlı olarak ele alınması gereken demokratik haklar ve özgürlükler uğruna mücadelenin önemi, Lenin'in veciz ifadesiyle "proletaryanın demokrasi okulunda okuması" gerekliliği de şöyle ifade edilmiştir: *"Bütün demokratik siyasal hak ve özgürlükler uğruna yürütülecek mücadelenin çok ayrı bir önemi var. Eğer biz bu sorunlara, bu sorunlar uğruna mücadeleye gerekli önemi vermezsek, bir, düzenin bütün çelişkilerini değerlendirememiş, dolayısıyla kitlelerin bütün hassasiyet alanlarını kullanamamış oluruz. İki, bu sorunlar temelinde yığınları eğitememiş oluruz. Üç, bu mücadele içinde yaratılmış çeşitli mevzileri ve kurumları devrim mücadelesinin yeni safhaları için bir imkana dönüştürememiş oluruz. Dolayısıyla bu yönleriyle bakıldığında, sorunun günlük çalışma ve mücadele açısından son derece büyük bir önemi olduğu da açıkça görülür."* ***(Demokrasi ve Devrim,*** *s.25)*

Bu bakışaçısına uygun olarak, parti programında, siyasal iktidarın işçi sınıfı tarafından ele geçirilmesi stratejik hedefine bağlı

(Devamı s.31'de)

yaparak emekçilerin başına yeni belalar sarmaya hazırlanıyor. Suriye'deki yıkıcı savaşın tarafı olan AKP iktidarı, bu ülke emekçilerinin, ama özellikle emekçi kadınlarının daha çok acı çekmesine neden oluyor.

Komşu halklara karşı emperyalistler adına tetikçilik yapan, sömürü, ayrımcılık, eşitsizlik ve şiddeti derinleştiren sermaye iktidarına, ancak işçi sınıfının örgütlü mücadelesiyle dur denilebilir. 8 Mart, özellikle de emekçi kadınlar tarafından böyle bir mücadeleye çağrı kabul edilmelidir.

TKİP, Amerikancı iktidarın savaş kışkırtıcılığına karşı durmak için, sömürü, eşitsizlik, her türlü şiddet, cins ayrımcılığı, ulusal ve mezhepsel baskının kaynağı olan kapitalizme karşı mücadeleyi yükseltmek için, başta emekçi kadınlar olmak üzere tüm işçi ve emekçileri 8 Mart'ta mücadele alanlarına çağırıyor.

Yaşasın 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü!
Sınıfsal, cinsel, ulusal, mezhepsel sömürü, baskı ve ayrımcılığa son!
Tek yol devrim, kurtuluş sosyalizm!

Türkiye Komünist İşçi Partisi

Kadın sorunu, reformizm...

(Baştarafı s.30'da)

olarak, kitlelerin "acil demokratik ve sosyal istemleri" uğruna mücadele çağrısı yapılır ve bu bölümde *"Toplumsal hayatın tüm alanlarında kadın-erkek eşitliği"* talebi savunulur. "Emeğin korunması" bölümünde, bir dizi talebin yanısıra, kadın emekçileri doğrudan ilgilendiren *"Eşit işe eşit ücret", "Kadın işçilerin kadın, ana ve çocuk sağlığına zararlı işlerde çalıştırılması yasağı. Doğumdan önce ve sonra 3'er aylık ücretli izin, tıbbi bakım ve yardım."* ve *"Kadınların çalıştığı tüm işyerlerinde kreş ve emzirme odaları"* talepleri uğruna mücadele edileceği vurgulanır. Devrimin zaferinin ardından alınacak ilk önlemler kapsamında ise, *"Toplumsal sorunlar alanında"* başlığı altında, *"Kadının kurtuluşu"*na ayrı bir bölüm ayrılır.

Kadın sorununu temel bir toplumsal sorun olarak ele alan komünistler, emekçi kadınları devrim mücadelesine çekebilmek için, onların özgül talepleri, hak ve özgürlükleri doğrultusunda mücadeleyi de temel önemde bir devrimci sorumluluk olarak görmektedirler.

Kurultay'dan 8 Mart'a uzanan süreç bu perspektifle ele alınmalı, daha güçlü bir emekçi kadın çalışmasının imkanlarını yaratacak bir tarzda örgütlenebilmelidir.

Reformist cereyana karşı devrimin bayrağını yükseltmek!

Sol harekette yaşanan erozyonun kadın sorunundaki yansıması feminizmle buluşma olurken, bunu en somut yaşandığı alanlardan biri de 8 Mart kutlamalarıdır. 8 Mart'ın emekçi karakterinden soyutlanmasına ve "erkeksiz" katılım dayatmalarına karşı dokuz yıl önce tutum alınmış, bir dizi ilde "Devrimci 8 Mart Platformları" oluşturularak, 8 Mart'ın sınıfsal ve tarihsel özüne uygun kutlanması için çaba harcanmıştır. Ancak sol harekette reformist eğilimin derinleşmesi, dünün bazı devrimci örgütlerinin de bu akımların peşinden sürüklenmesi, 8 Mart'ın devrimci zeminlerde kutlanmasını zayıflatmıştır.

Bu koşullarda, 8 Mart'ın tarihsel ve sınıfsal özünü ortaya koyarak, emekçi kadınların çıkarlarının gerçek ve tutarlı savunusunun ancak devrimci zeminlerde olacağını vurgulamanın ve devrimci temellerde bir ayrışmayı sağlamanın önemi açıktır. 8 Mart'ın öngünlerinde sürecin bu bilinçle örülmesi gerekmektedir.

Devrimin bayrağı ellerimizdedir! Bundan aldığımız güçle 8 Mart'a hazırlanmalıyız!

Özgürlük, eşitlik ve sosyalizm için...

8 Mart'ta alanlara!

Yaklaşan 8 Mart'ı, tarihsel anlamına, sınıfsal özüne ve devrimci geleneğine yakışır bir şekilde kutlamanın özel bir önemi var. Böyle bir kutlama, hem sömürü ve kölelik düzeni kapitalizme karşı güçlü bir duruş sergilemek, hem de 8 Mart'ın sınıfsal içeriğini boşaltma çabalarına yanıt vermek için gereklidir.

Sermaye sınıfı ile onun vurucu gücü AKP iktidarının tüm saldırıları sınıfsaldır. Tüm icraatları işçi sınıfı ile emekçiler üzerindeki baskı ve sömürüyü arttırmayı amaçlıyor, bundan en büyük payı ise emekçi kadınlar alıyor. Bundan dolayı işçi sınıfı ve emekçilerin, daha özel planda da emekçi kadınların, mücadeleyi "sınıfa karşı sınıf" ekseninde yükseltmeleri gerekiyor. 8 Mart, tarihsel ve sınıfsal anlamı olan bir mücadele günü olduğu ölçüde de, bugün sermaye iktidarının karşısına "sınıfa karşı sınıf" tutumuyla çıkmak ayrı bir önem taşıyor.

Emekçi kadınlar!

İşçi sınıfı hareketiyle birlikte gelişen işçi kadınların mücadelesi 1830'lardan beri devam ediyor. 8 Mart'ı bize miras bırakan 8 Mart 1857'deki büyük işçi grevinde ise kadın işçiler en öndeydiler. "10 saatlik işgünü", "eşit işe eşit ücret" gibi taleplerle başkaldıran çoğu kadın 40 bin dokuma işçisi, işçi sınıfının mücadele tarihine şanlı bir sayfa eklediler. Sonrasında dönemin Alman işçi hareketinin komünist önderlerinden Clara Zetkin'in çabasıyla 8 Mart, 1910'dan beri Dünya Emekçi Kadınlar Günü olarak kutlanmaya başladı.

Bu uzun mücadele tarihi sayesinde hem işçi sınıfı ve emekçiler, hem onun bir parçası olarak emekçi kadınlar önemli kazanımlar elde ettiler. Ancak tıpkı sömürü ve baskı gibi, kadın sorunu da özü itibarıyla yerli yerinde duruyor. Sınıfsal, cinsel, ulusal baskı ve kölelik zincirlerini parçalama mücadelesi yükseltilemeden özgürlük ve eşitliğin yolu açılamıyor. Zira sorunu yeniden ve yeniden üreten sömürü ve özel mülkiyet düzeni kapitalizm yıkılmadan, kadın sorununun köklü ve kalıcı bir çözüme kavuşturulması mümkün değil.

21. yüzyılda AKP iktidarı döneminde, kadın üzerindeki çifte baskı ve sömürü daha da katmerlenmekle kalmamakta, kadın ortaçağ karanlığına sürüklenmeye çalışılmaktadır. Bu süreçte sadece kadın cinayetlerinde görülen akıl almaz artış bile, kapitalist sistemin bu vahim sorunların kaynağı olduğunu ve bunları nasıl yeniden ürettiğini göstermektedir. Tüm bunlar, kadın sorununun ancak toplumsal bir devrimle, yani sorunun temelinde yatan esas neden ortadan kaldırılarak, çözüme kavuşturulabileceğini gösteriyor.

İşçi ve emekçi kardeşler!

Emperyalistlerin ve sermayenin hizmetindeki AKP iktidarı işçi sınıfına ve emekçilere azgınca saldırmakla kalmıyor, gericiliği yaygınlaştırarak cinsiyet ayrımını ve kadına yönelik şiddeti de körüklüyor. İçeride Kürt hareketine, ilerici devrimci güçlere, direnen işçilere yönelik azgın bir devlet terörü estirirken, dışarıda da komşu halklara karşı savaş kışkırtıcılığı

(Devamı s.31'de)